

JAARVERSLAG 2021

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
In memoriam	4
1. Publieksactiviteiten	5
2. Bezoekers	18
3. Educatie	23
4. Collectie	31
5. Gebouwen en terrein	35
6. Organisatie, bestuur en toezicht	39
7. Financiën	47

Voorwoord

Een jaar van uitdaging en vol ontwikkeling

Onvermijdelijk staat 2021 in het teken van de effecten van de coronacrisis. Het Muiderslot was gesloten tot en met 4 juni vanwege de verplichte lockdown. Thuiswerken, mondkapjes, QR-toegangsbewijzen en afstand houden waren aan de orde van de dag. Ook vlak voor de kerstvakantie moesten we opnieuw verplicht sluiten. Al met al waren we 168 dagen – ruim een half jaar - dicht vanwege de pandemie. Dat betekende minder bezoekers, minder commerciële verhuur en minder inkomsten. Toch is het zeker geen slecht jaar geweest: 2021 bood ook ruimte aan positieve ontwikkelingen. De creativiteit en wendbaarheid van medewerkers, vrijwilligers, samenwerkingspartners en de mogelijkheid en bereidheid om snel te schakelen met de uitdagingen en onzekerheden was groot en bood ook veel plezier. Dankzij ieders inzet en energie konden bezoekers genieten van al het moois dat het Muiderslot te bieden heeft, zowel online als offline.

In 2021 startte de nieuwe beleidsperiode ([zie activiteitenplan 2021-2024](#)). Onze visie dat het kasteel, de tuinen en de omgeving rondom het Muiderslot één geheel vormen, leverde ook dit tweede coronajaar voordelen op: we konden de bezoekers goed spreiden over het gehele terrein. We werken er aan een toegankelijke plek te zijn

waar de bezoeker zichzelf kan zijn en waarin ruimte is voor meerstemmigheid. Binnen de beperkingen organiseerden we een divers publieksprogramma. Uit het doorlopende publieksonderzoek bleek dat bezoekers positief reageerden op de afwisseling in activiteiten en presentaties en de fijne sfeer die van deze unieke plek uitgaat. In totaal bezochten 88.761 mensen het Muiderslot in 2021. Dat is 43% minder dan het aantal bezoekers van het pre-coronajaar 2019. De bezoekers die kwamen waren blij dat het kasteel en de tuinen weer geopend waren en namen enthousiast deel aan activiteiten. In beweging

Er is een variatie aan ontwikkelingen en mooie berichten uit 2021. Zo ontvingen we samen met onze partner Stichting Maatjesproject - die zich inzet tegen eenzaamheid - direct na heropening jongeren die elkaar in en rond het Muiderslot konden ontmoeten na de maandenlange lockdown. In juli werden de Hollandse Waterlinies – waarvan het Muiderslot onderdeel is – uitgeroepen tot UNESCO Werelderfgoed. Dit nieuws leidde tot veel publiciteit én extra bezoekers. Restauratiewerkzaamheden aan de Westertoren en aan de sluis de Steenen Beer zijn voltooid. En er is hard gewerkt aan het collectieproject *Art of Connecting*, onder meer aan filmpjes, een podcastreeks en een database. Ook kregen we een coach toegewezen vanuit Cultuurherstel, een initiatief van het Amsterdamse Fonds voor de Kunst en de Amsterdamse Kunstraad waarbij coaches uit de zakelijke wereld

worden verbonden aan middelgrote culturele instellingen. Het Muiderslot is hierbij gekoppeld aan Els Sweeny-Bindels, hoofd van de Amsterdamse vestiging van de Europese Investeringsbank.

Het Muiderslot viel in 2021 ook drie keer in de prijzen. We zijn de trotse winnaar van een Travelers' Choice Award van Tripadvisor, waarmee het Muiderslot behoort tot de top 10% attracties wereldwijd. De museuminspecteurs van Museumkids riepen ons weer uit tot 'Kidsproof' museum en beoordeelden het Muiderslot met een 8,4. Tenslotte sleepten we de tweede plaats in de wacht bij de RAAK Stimuleringsprijs, waarmee we het kasteel en de tuinen beter toegankelijk gaan maken voor mensen met een visuele beperking.

En ja, 2021 was zeker ook een zwaar jaar voor musea, zowel financieel als mentaal. Wij zijn dankbaar voor de steungelden die wij ontvingen van de overheid. Gelukkig bleek er in moeilijke tijden ook veel wél mogelijk. In dit tweede coronajaar werd weer duidelijk hoe belangrijk kunst en cultuur voor veel mensen zijn, zeker in tijden van crisis. Daarom blijven we ons onverminderd inzetten voor een toegankelijk Muiderslot voor iedereen, ongeacht leeftijd, gender, huidskleur, opleiding, inkomen en achtergrond. Juist nu.

Annemarie den Dekker
directeur-bestuurder Rijksmuseum Muiderslot

In memoriam: Mirjam Moll (1966 – 2021)

Groot was de schok toen wij op 17 maart 2021 hoorden van het onverwachte overlijden van Mirjam Moll, directeur van de Museumvereniging en Stichting Museumkaart. Een paar dagen daarvoor hadden we nog contact, toen ze deelnam aan de livestream die werd uitgezonden vanuit het Muiderslot. Daarin werd één jaar coronapandemie herdacht en de verbindende kracht van cultuur gevierd met de theatervoorstelling *Wit Konijn, Rood Konijn*. Mirjam ademde kunst en cultuur. Onvermoeibaar en oprecht geïnteresseerd zette zij zich in voor de belangen van musea, zeker in tijden van corona. Een onvoorstelbaar verlies voor haar naasten en voor de museumsector.

1. Publieksactiviteiten

In 2021 dwong de coronapandemie ons de geplande publieksactiviteiten aan te passen. In de eerste vijf maanden van het jaar boden we vooral online activiteiten aan. Tussen juni en half december konden bezoekers deelnemen aan fysieke activiteiten in het kasteel en de kasteeltuinen, conform de richtlijnen van het RIVM en de protocollen van de Museumvereniging. Daarvoor hebben we aanpassingen gedaan in onder andere de museumzalen en in de horeca. Op deze manier konden wij het publiek een veilige en fijne museumervaring bieden. Ondanks alle beperkingen presenteerden we een divers publieksprogramma met aandacht voor meerstemmige verhalen over het kasteel, de collectie, het podium, de tuinen, het omringende water en de vesting.

PODIUMACTIVITEITEN

Het Muiderslot is meer dan een kasteel. Het is ook het oudste podium van Nederland. Sinds schrijver en dichter P.C. Hooft er in de 17e eeuw woonde, kwamen er muzikanten, dichters, schrijvers, schilders en geleerden over de vloer. De Ridderzaal van het kasteel was de plek voor vele optredens. Deze podiumtraditie houden we ook vandaag de

dag levend en hiermee is het Muiderslot het oudste nog in gebruik zijnde podium van Nederland. Het kasteel en de groene buitenruimte bieden vele mogelijkheden. Iedereen kan hier komen genieten van kunst, cultuur en natuur. Veel bezoekers hebben dat ook dit jaar weer mogen ervaren.

De kracht van cultuur: een jaar corona

Op 13 maart 2021 was het een jaar geleden dat culturele instellingen wereldwijd hun deuren moesten sluiten vanwege de coronapandemie. Om stil te staan bij dit moment toonde de cultuursector op zaterdagavond 13 maart 2021 de kracht van cultuur. In meer dan 60 landen werd gelijktijdig de internationale theaterhit *Wit Konijn Rood Konijn* van de Iraanse schrijver Nassim Soleimanpour gespeeld. Eén van de locaties waar dit gebeurde was het Muiderslot, in samenwerking met de Creatieve Coalitie. Actrice Sytske van der Ster speelde live vanuit de Ridderzaal. De voorstelling was voor publiek thuis te volgen via een livestream verbinding. Het toneelstuk vormde een internationale viering van inspiratie, verbeeldingskracht én het bewijs dat creativiteit altijd tegenslag kan weerstaan. Kijkers van de livestreams over de

hele wereld hebben ervaren dat je door kunst een gevoel van vrijheid en verbondenheid kunt beleven, zelfs tijdens een lockdown.

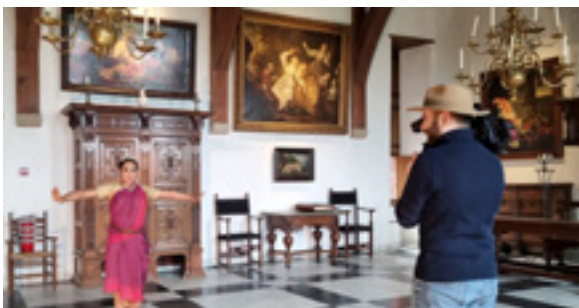
Talentontwikkeling

Onze podiumfunctie zetten we in als een laagdrempelige kennismaking met cultuur. Het aanbod varieert van theater, poëzie en spoken word tot dansvoorstellingen, cabaret en concerten. Naast professionele cultuurmakers bieden we nieuwe makers een podium. Hiermee is het Muiderslot een platform voor talentontwikkeling. Ook in 2021 opende het kasteel zijn poorten voor nieuw creatief talent. Deze optredens zijn mede mogelijk gemaakt door het Fonds voor Cultuurparticipatie.

Digitaal podium

De dynamiek van de pandemie had ook zijn weerslag op de podiumprogrammering. Tijdens de lockdown is het oudste podium van Nederland tijdelijk digitaal gegaan. Aan het begin van het voorjaar nodigden we tien makers uit om op ons digitale podium te vertellen hoe zij de lente viëren binnen verschillende culturen. De geplande samenwerking met het Arab filmfestival Rotterdam op Koningsdag hebben we

ingevuld door een 'movie on demand' aan te bieden. Met een speciale code konden mensen een week lang de romantische komedie *Mahbas* kijken via cmena.nl. Na afloop was er een gesprek met de artistiek leider van het festival. Alle video's zijn terug te vinden op [ons YouTube kanaal](#) en via [Instagram](#).

Hooftpodium

Toen de musea vanaf 5 juni 2021 weer open mochten, was dat een grote opluchting. De kasteeltuinen waren de ideale plek voor coronaproof optredens. We doopten het MeeMaakPodium om tot Hooftpodium, een knipoog naar kasteelbewoner P.C. Hooft. Elke laatste zondag van de maand stond het podium open voor nieuw talent. Tussen 27 juni en 26 september 2021 traden 24 verschillende artiesten op in de kasteeltuinen. Hiermee zijn in totaal 4.516 bezoekers bereikt. Alle optredens waren gratis toegankelijk voor mensen met een geldig museumkaartje. Jong en oud hebben volop genoten van muziek, dans, spoken word, workshops en voordrachten. Het

Hooftpodium bood veel afwisseling. Een kleine greep uit de optredens:

Analemma 5.0

Vlak voor de start van de Pride Week in Amsterdam bood het Muiderslot op 25 juli 2021 het podium aan een bijzonder dansritueel dat werd uitgevoerd door queer dansers. De voorstelling *Analemma 5.0* nodigde bezoekers uit om na te denken over de relatie met hun voorouders. Het dansritueel ging over dekolonisatie, trauma, healing en verbinding en was geïnspireerd op verschillende tradities uit o.a. het Midden-Oosten, Japan, Suriname en Zuid-Afrika. *Analemma* is een initiatief van performer en danser Fazle Shairmahomed. Er is een korte video gemaakt die werd uitgezonden op Pride TV en terug te zien is op [YouTube](#).

Waterhealing trio

Gitarist Hannibal Saad, klankkunstenaar Cengiz Arslanpay en zanger Khaled Alhafez verzorgden op 27 juni 2021 een bijzonder concert in de kasteeltuinen. Enerzijds was de muzikale compositie geïnspireerd op het water dat het Muiderslot omringt. Anderzijds op muzikale tradities uit het Midden-Oosten waarin het helende geluid van water centraal staat. [Bekijk de compilatie](#) van deze dag.

Djembé workshops

Een grote hit bij het publiek waren verschillende djembé workshops van Ibou Ndong. Aan deze muzikale en swingende

workshops deden kinderen en hun (groot-) ouders enthousiast mee. Na een uurtje les traden zij op voor andere bezoekers.

Writer in Residence

Schrijver en columnist Hizir Cengiz was in 2021 de eerste Writer in Residence van het Muiderslot. Een maand lang trad hij in de voetsporen van kasteelbewoner en schrijver P.C. Hooft. Hizir is de eerste hedendaagse schrijver die mocht komen werken in de werkkamer van Hooft, met uitzicht op de kasteeltuinen. Hizir vond de werkkamer echter te beperkt en ging naar buiten om met bezoekers en medewerkers van het Muiderslot in gesprek te gaan. De maand werken in het Muiderslot leverde een column op die Hizir heeft voorgedragen in [aflevering 8 van de podcast 'Muiderslot tussen je oren'](#) die te beluisteren is via Spotify of Apple podcast.

PRESENTATIES, MUSEALE EVENEMENTEN EN CULTURELE ACTIVITEITEN

Om publiek te trekken en bezoekers op verschillende manieren en niveaus bij het Muiderslot te betrekken, organiseerden we in en om het kasteel museale presentaties, evenementen en (podium-)activiteiten. De tuinen spelen een grote rol in de beleving van de bezoekers: het Muiderslot en de kasteeltuinen vormen tenslotte een ensemble. Doel is om op uiteenlopende manieren de verhalen van en rond het kasteel te verlevendigen. Dat kan met makers, kunstenaars en fotografen, maar ook actief: door te bewegen of deel te nemen aan een workshop, tour, diner, proeverij of concert. Zo beleven bezoekers het Muiderslot op een heel andere manier. Tijdens de lockdown hebben we ingezet op digitale activiteiten om bezoekers te blijven informeren en verwonderen.

PRESENTATIES

Flower Power – The Wunderkammer 5 juni - 4 juli 2021

Tijdens de presentatie *Flower Power* waren eigentijdse bloemencreaties te bewonderen van stylistenduo *The Wunderkammer*. In een speciale audiotour was er aandacht voor zowel hun kunstwerken als de bloemen die al eeuwen een belangrijke rol spelen in het Muiderslot. Niet alleen in de tuinen, maar

ook in het kasteel: op schilderijen en lijsten, in houtsnijwerk en op meubels.

Tropische planten

18 juli – 29 augustus 2021

Tropische planten in Nederland in de 17e eeuw? Ja, echt! Toen schrijver P.C. Hooft in het Muiderslot woonde, waren er al planten uit bijvoorbeeld Afrika, Amerika en Azië. Maar wat voor planten? En hoe kwamen die hier? Neem bijvoorbeeld de citroen. Op het schilderij *De welvoorzene keuken* uit 1569 (te zien in de slotkeuken van het Muiderslot) liggen citroenen tussen appels, sla en peren, alsof ze hier altijd al zijn geweest. Maar de citroen kwam helemaal uit Zuidoost-Azië. De diversiteit aan en vooral de bijzondere verhalen over de tropische planten – die te zien waren in de tuinen en in de kas - boden bezoekers leuke, verrassende en nieuwe inzichten over de groene collectie van het Muiderslot. Regelmatig waren er ook tropische plantentours waarin deelnemers meer hoorden over de herkomst en het gebruik van de tropische planten.

Crying Boys

10 september - 14 november 2021

De fotopresentatie *Crying Boys* van fotograaf Noah Valentyn sierde met ruim 20 werken van groot formaat de zalen van het Muiderslot. Met een audiotour, ingesproken door de fotograaf, maakte de presentatie een mooie link tussen het diepgewortelde maatschappelijke idee dat mannen niet huilen en de middeleeuwse overlevering over huilende ridders. Zo werd een onderbelicht thema van de middeleeuwen belicht en bleek hoe moderne fotografie en het middeleeuwse kasteel verrassend goed samengaan. De publieksprogrammering in deze periode sloot aan bij de presentatie. Zo konden bezoekers Noah Valentyn ontmoeten en vragen stellen bij een Meet & Greet. Ook waren er huilworkshops onder leiding van een acteur en Visual Thinking tours.

Winterkasteel

11 december 2021 – 6 maart 2022

Hoe was het leven op een koud en tochtig kasteel tijdens de winters van vroeger? Dat was het thema van Winterkasteel dat op 11 december de deuren opende. Een audiotour ondersteunde de beleving met informatie, verhalen, muziek en wetenswaardigheden over (over)leven in de wintertijd. We verrijkten het Winterkasteel met een ijsbaan op het buitenterrein en met een levendig

programma in de kerstperiode. Helaas moesten het winterkasteel en de ijsbaan vanwege de onverwachte lockdown na een week alweer sluiten. De feedback van bezoekers was zeer enthousiast, dus we gaan er in 2022 zeker mee verder.

MUSEALE EVENEMENTEN EN CULTURELE ACTIVITEITEN

- Samen met onze partner Fawaka Ondernemersschool organiseerden we maandelijks workshops voor kinderen tussen de 6 en 12 jaar rond thema's als duurzaamheid, gezond eten en groen erfgoed.
- Bewegen is belangrijk. Dat zie je terug in diverse publieks- en educatieactiviteiten bij het Muiderslot. Zo vierden we op 9 juni de Nationale Buitenspeeldag met een spellenparcours rondom het kasteel.
- Met onze partner Waterschap Amstel, Gooi en Vecht ontwikkelden we dit jaar SUP tours (Stand Up Peddeling). Bezoekers peddelden op een SUP plank onder leiding van een gids door de vestinggracht. Dit is de gracht die om het hele terrein ligt, dus om de vesting (niet de slotgracht die alleen om het kasteel ligt). Vanaf het water hoorden deelnemers van alles over de eeuwenoude band tussen het Muiderslot en het omringende water. Ook bekeken zij

van dichtbij de vestingwallen, rietkragen en bouwwerken als de Stenen Beer en de Kazemat.

- Al vele gedichten zijn geschreven in, rond en over het Muiderslot. Zo ook tijdens de *Zomerschool poëzie* onder leiding van Gershwyn Bonevacia, de stadsdichter van Amsterdam. Bezoekers konden genieten van de kersverse gedichten die werden voorgedragen tijdens het Hooftpodium eind augustus.
- De bezoekers van de midzomeravondpicknick op 21 juni moesten stormachtige weersomstandigheden doorstaan. Met een selecte groep was het toch een fijne avond, met onverwachte ontmoetingen, lekker eten en muziek.
- Tijdens de zomer konden kinderen mee op tuinsafari. Gewapend met een schepnet, insectenpotje en vergrootglas gingen ze onder begeleiding op ontdekkingsstocht over de vestingwallen. Op zoek naar planten, bloemen, insecten, waterbeestjes en andere dieren.
- In de zomervakantie waren er creatieve doe-workshops zoals *Tekenen in de tuinen* en *Tie Dye* met natuurlijke kleurstoffen. Ook werd er flink gesport tijdens de gratis Ridderbootcamps. Zo kon er worden geoefend met het beklimmen van een paard en het zwaaien met een zwaard. Plezier én spierpijn verzekerd!

- Houden van wie je wilt. Dat is en was niet altijd even makkelijk. Tijdens verrassende *Liefdestours* in de Pride Week hoorden deelnemers meer over liefde, lustopwekkende middelen en seksuele voorkeuren in het verleden en gingen bezoekers met elkaar in gesprek.
- Op 24 juni vierden we de verjaardag van Floris de Vijfde, de graaf die het Muiderslot liet bouwen. We tracteerden op instaprondleidingen en iedereen met de naam Floris kreeg deze dag gratis toegang.
- Het weekend van 4 en 5 september stond traditioneel in het teken van het *Pruimenfestival*. Bezoekers konden bij verschillende kramen van lokale (zorg-) boerderijen en winkels biologische producten kopen. Pruimentartaart, pruimenlikeur, pruimenbier én live muziek door het duo *Kopje Onder* maakten de dag extra feestelijk. Ook waren er 'niet-te-pruimentours' en tuinsafari's. Twee biologen van Waterschap Amstel, Gooi en Vecht gaven korte gastcolleges over het belang van biodiversiteit.
- Tijdens tours in september stond de Visual Thinking Strategy centraal. We nodigden bezoekers uit om de collectie op een andere manier te bekijken. In kleine groepjes bekeken zij de foto's in de

presentatie *Crying Boys*. Wat gebeurt er in een beeld, waaraan zie je dat en wat ontdek je nog meer?

- Vroeger was het heel normaal om in het openbaar te huilen. Zeker voor mannen. Zo was huilen voor mannen in de middeleeuwen een teken van echtheid en eerlijkheid. In onze tijd is het niet meer zo gebruikelijk om in het openbaar te huilen. Bij de fotopresentatie *Crying Boys* was er een theatrale huilworkshop waarin een professioneel acteur tips en trucs gaf om tranen op te roepen.
- In het water rondom het Muiderslot verzamelt zich steeds meer zwerfafval. Dit probleem werd aangepakt tijdens de *World Cleanup Day* waarin vrijwilligers op SUP planken het afval uit het water haalden.
- De bewoners van het Muiderslot hebben altijd een innige band met dieren gehad. Voor hun plezier (paarden, roofvogels), maar ook op schilderijen of als voedsel (eenden, zwanen, vissen). Rondom Dierendag kregen bezoekers tijdens speciale tours informatie over dieren die leven in en om het kasteel. Ook de minder aaibare dieren zoals spinnen, vleermuizen en rivierkreeften kwamen aan bod.
- Tijdens de herfstvakantie logeerden de *Ridders van de Hanzecompanie* een

weekend bij het kasteel. In harnassen en met zwaarden zorgden ze voor een hoop spektakel. Bezoekers hielpen een handje mee en vroegen de ridders het harnas van het lijf. Verspreid over het kasteelterrein was er een oude ambachtenmarkt. Hoe werden bijvoorbeeld zwaarden en harnassen vroeger gesmeed en kleden geweven? Live muziek was er ook, gespeeld op middeleeuwse instrumenten. Op het vuur borrelde een soepje en uit een zelfgebouwde oven kwamen broden en tosti's.

- Wie deed welk werk op het kasteel en wat zien we daar nu nog van terug? Alle weekenden van oktober konden bezoekers aansluiten bij de rondleiding *Aan het werk*. Hiermee sloten we aan bij het thema van de Maand van de Geschiedenis.

- Op 27 oktober vierden we de 746e verjaardag van Amsterdam. Tijdens gratis instaprondleidingen hoorden bezoekers alles over de historische band tussen Amsterdam en het Muiderslot. Zo ontdekten zij dat de naam 'Kasteel van Amsterdam' niet zo gek is als het lijkt...
- Spookt het echt op het kasteel? In de Naargeestige Nachttours op 30 en 31 oktober – het Halloweenweekend – werd in een donker kasteel verteld welke gasten uit het verleden 's nachts nog wel eens op bezoek komen. Bronnen zijn onder meer brieven die P.C. Hooft heeft ontvangen van vrienden die te gast waren op het Muiderslot.
- Op 11 november konden kinderen extra feestelijk langs de deuren met een lampion, die ze kort daarvoor zelf hadden gemaakt van een knolgewas in de workshop Knollen hollen.
- Sinterklaas ontving dit jaar drie weekenden veel blijde kinderen in zijn kasteel. Zowel binnen als buiten waren er veel extra activiteiten. Ook doordeweeks was het Kasteel van Sinterklaas open en kwamen schoolklassen en BSO's langs.
- Tijdens de kerstvakantie was bij de presentatie Winterkasteel een levendig programma gepland met workshops, winterwandelingen, winterse verhalen, theater, winterse kost, spelletjes van vroeger, (kinder)koren én een ijsbaan.

Helaas moesten we het winterkasteel en de ijsbaan vanwege de onverwachte lockdown na een week alweer sluiten. De feedback van bezoekers was enthousiast, dus we gaan er in 2022 mee verder.

Plantlab

Op 27 februari 2021 startten we in samenwerking met Fawaka Ondernemersschool het Plantlab. Dit is een groen traineeship waarin de deelnemers een educatieve workshop voor basisschoolkinderen ontwikkelen over het groene erfgoed van het Muiderslot. Plantlab is onderdeel van de Maatschappelijke Diensttijd (MDT) waarmee we jongeren

stimuleren hun talenten te ontdekken en zich in te zetten voor een ander. In de kasteeltuinen groeien honderden bloemen, (eetbare) planten en kruiden. Deze worden al eeuwen gebruikt voor van alles en nog wat: ter decoratie, om te eten, als verfstof of als medicijn. Samen met experts van het Muiderslot en Fawaka hebben de trainees zich goed in het onderwerp verdiept. Daarna hebben ze zich gebogen over de vraag hoe ze de kennis en informatie over het groene erfgoed op een speelse en boeiende manier toegankelijk kunnen maken voor kinderen. Gelukkig kon het Plantlab doorgaan ondanks de lockdown.

Pop-up restaurant SterkWater

Van 17 juni tot en met 1 augustus 2021 vormde het Muiderslot het decor voor een sprookjesachtige zomereditie van pop-up restaurant SterkWater. Bezoekers konden de historie proeven en beleven tijdens een ontdekkingstocht vol waterrijke verhalen over het Muiderslot en live muziek. Deze editie droeg de naam *Op de grens van zoet & zout* en ging over ruim 700 jaar geschiedenis aan het water. De inhoud werd gezamenlijk ontwikkeld door het Muiderslot en SterkWater. Tijdens een coronaproof 'walking diner' door kasteel en tuinen genoten de gasten steeds op een andere plek van de historie, onder het genot van een heerlijk gerecht of een drankje. In totaal brachten ruim 2.800 gasten een bezoek aan SterkWater. Veel bezoekers gaven aan nooit eerder bij het Muiderslot te zijn geweest. Met deze activiteit bereikten we een ander publiek: jonger, stads en dol op een heerlijke avond uit in een bijzondere omgeving.

Kamperen in de kasteeltuin

Wegens het succes van de vorige editie en het aanhouden van de pandemie (waardoor reizen naar het buitenland lastig was) boden we in de zomer van 2021 opnieuw de mogelijkheid om te kamperen in de kasteeltuinen van het Muiderslot. Met dit concept boden we mensen de kans om het kasteel en de geschiedenis op een heel andere manier te beleven. Na sluitingstijd van het museum ontvingen we de kampeers. Met een welkomstdrankje en een rijk gevulde picknickmand streken ze neer in de kasteeltuinen. Daarna kregen ze een avondtour door het kasteel. De avond werd afgesloten met kasteelverhalen rond het kampvuur. De volgende ochtend was er een kasteelontbijt en voor de liefhebbers een verfrissende duik in de Vecht. Daarna vertrokken de gasten weer. In totaal ontvingen we ruim 600 kampeers die laaiend enthousiast waren over deze unieke ervaring.

2. Bezoekers

Ondanks de coronabeperkingen heeft het Muiderslot zowel online als offline een breed publiek bereikt. Digitaal aanbod bleek – net als vorig jaar – belangrijk. In 2021 hebben we de online webshop vernieuwd en fors ingezet op online aanbod. Ook was er veel activiteit op onze sociale media kanalen en groeide het aantal volgers gestaag. Het aantal fysieke bezoeken aan het museum bedroeg 88.761. De krimp in bezoekersaantallen ten opzichte van 2019 (het laatste jaar voor de coronapandemie) was vooral te zien bij scholen, groepsbezoeken, internationale toeristen, ouderen, locatieverhuur en podiumactiviteiten in het kasteel.

Bezoekersaantallen

In 2021 ontvingen we 57% van het aantal bezoekers van 2019, een daling van 43%. Dit is een flinke daling voor een museum dat pre-corona tweederde deel van de inkomsten zelf verdiende. In vergelijking met collega instellingen in de metropoolregio Amsterdam (MRA) valt de daling echter mee. In de MRA hadden musea gemiddeld te maken met een daling van 76% van het aantal bezoekers uit 2019, bleek uit onderzoek van Amsterdam & Partners.

Het bezoekersaantal 88.761 in 2021 is een lichte stijging ten opzichte van 2020 (86.753), ondanks het feit dat we in 2021 langer verplicht gesloten waren dan in 2020. In totaal was het Muiderslot dit jaar 168 dagen verplicht gesloten (tegenover 112 dagen in 2020). In de zomermaanden bleek het kasteel opnieuw een geliefd uitstapje voor binnenlandse toeristen: de bezoekerstaantallen waren vergelijkbaar met de zomer van ons topjaar 2019 toen er ook vele buitenlandse gasten waren.

De komende jaren zullen de gevolgen van de pandemie nog merkbaar blijven, zowel in financiële zin als in bezoekersaantallen. De ambitie van het Muiderslot is om in 2024 weer op het niveau van 2019 uit te komen in het totaal aantal bezoekers (ruim 155.000). Of dat haalbaar is, moet blijken. Een recente voorspelling van farmaceut Pfizer is dat we tot in 2024 met deze pandemie te maken zullen hebben. Het internationale toerisme zal zich pas daarna volledig herstellen. Tegelijkertijd verwacht de World Health Organisation dat het einde van de pandemie in Europa in zicht komt in 2022.

Resultaten 2021

88.761	bezoekers totaal
85.533	betalende bezoekers
3.228	bezoekers met gratis toegang
3.819	scholieren
5.724	bezoekers uit het buitenland
26.557	bezoekers met een Museumkaart
4.826	bezoekers Vriendenloterij VIP-kaart
1.424	podiumbezoekers regulier
4.516	bezoekers MeeMaakPodium
1.208	bezoekers locatieverhuur
2.816	bezoekers pop-up restaurant

Waardering van bezoekers

Uit het doorlopend bezoekersonderzoek van Hendrik Beerda Consultancy blijkt dat in 2021 de gemiddelde verblijfsduur 155 minuten was. Dat is iets langer dan in andere middelgrote musea/kastelen (149 minuten). Zo'n 55% van de bezoekers bezocht het Muiderslot voor het eerst. De meeste bezoekers kwamen uit de provincie Noord-Holland. Dat was conform het museumprotocol waarin de focus lag op lokaal en regionaal bezoek om reisbewegingen te beperken in verband met coronabesmettingen. Slechts 4% van de bezoekers kwam alleen; bijna iedereen

kwam met partner, gezin, familie of vrienden. Op vragen over de coronamaatregelen gaf bijna 90% van de bezoekers aan zich veilig te voelen in het Muiderslot. Bezoekers waardeerden het totale bezoek met het rapportcijfer 8,1. De georganiseerde rondleidingen en de audiotour werden het best beoordeeld.

Binnenlandse bezoekers

Ondanks de beperkende maatregelen organiseerden we ook dit jaar talloze activiteiten voor jong en oud (zie hoofdstuk 1). De nadruk lag vanaf juni op de kasteeltuinen, omdat dit een veilige en verantwoorde omgeving was voor kleinschalige publieksactiviteiten. Tijdens de lockdowns bleef het Muiderslot online open en zichtbaar. Ook waren er dit jaar (kortings-) acties, bijvoorbeeld met de Bankgiroloterij, de Vriendenloterij, ANWB, Groupon, Tripper, Get Your Guide, Tiquets en de Stadspas Amsterdam.

Buitenlandse bezoekers

Aan de jaarlijkse gestage stijging van het aantal buitenlandse bezoekers kwam door de coronapandemie een abrupt einde in maart 2020. In 2021 kwamen er sporadisch toeristen uit het buitenland, maar veel minder dan we gewend waren. Het totale aantal buitenlandse bezoekers in 2021 was 5.724. Ter vergelijking: in 2019 waren dit er 37.055. Ook de samenwerking met

touroperators, de IAmsterdamCard, de Holland Pass en de Amsterdam Pass viel vrijwel stil. Door Amsterdam & Partners is een heropeningscampagne voor musea gelanceerd in juni die zich richtte op bewoners in de metropoolregio. In de gemeente Gooise Meren is in 2021 een marketingorganisatie opgericht die zich gaat richten op promotie van de gemeente. Deze opereert naast de toeristische organisatie Visit Gooi & Vecht. Het Nederlands Bureau voor Toerisme (NBTC) steunde de kastelen tijdens de coronacrisis door fietstochten te promoten en gratis vertaaldiensten beschikbaar te stellen. Ook zijn campagnes gevoerd gericht op de Vlaamse en Duitse markt. Begin december vond onder leiding van het NBTC een online bijeenkomst plaats met diverse grote kastelen, regionale toeristische organisaties en overheden. Onderwerpen van gesprek waren de terugblik op de resultaten van de [NBTC kastelenlijn in 2020 /2021](#) en de marketingplannen voor 2022 gericht op binnenlands toerisme en de buurlanden.

MUIDERSLOT DIGITAAL

#SlotopSlot en Thuismuseum

De eerste vijf maanden van 2021 gingen we door met de online campagne #SlotopSlot. Veel content die is gemaakt is terug te vinden in ons [Thuismuseum](#) en wordt hieronder kort toegelicht. In het najaar van 2021

is de podcast Muiderslot tussen je oren gelanceerd.

Collectiekenners

Begin 2021 zijn we gestart met Collectiekenners: collega's en partners van het Muiderslot die met een eigen expertise of achtergrond naar de collectie kijken en deze verrijken met verhalen en context. Hiervoor is een reeks filmpjes ontwikkeld die je [hier](#) terug kunt zien. Deze verhalen en perspectieven verwerken we ook in ons digitale archief.

Voorjaarsvakantie: do it yourself

Tijdens de voorjaarsvakantie 2021 deelden we drie DIY filmpjes voor het hele gezin: bak een middeleeuwse appeltaart, doe een ridderbootcamp in je achtertuin en knutsel je eigen uilenmasker. De filmpjes inclusief sjablonen en recept kun je [hier](#) terugvinden.

Meivakantie: digitale tuinsafari's

Ook de meivakantie ging digitaal. We hebben onze tuinsafari's, normaal erg populair, omgetoverd tot online versies voor thuis. Met een filmpje en een stappenplan leggen we uit hoe je zelf parfum maakt met bloemen en kruiden uit de tuin, hoe je zelf een zonnewijzer maakt én hoe je stoeplantjes in het zonnetje kunt zetten. De digitale tuinsafari's zijn terug te vinden op muiderslot.nl/digitale-tuinsafari.

Historisch koken

Geïnspireerd door onze succesvolle historische proeverijen is onze kasteelkok online historische recepten en blogs gaan delen. Deze zijn opgepikt door verschillende media zoals ‘[Geheugen van Nederland](#)’ en de Quest. De verschillende blogs en recepten (voor bijvoorbeeld pruimenlikeur, kruidenkaas of over de geschiedenis van het braadspit) zijn terug te vinden op [de website](#) en in de reeks [collectiekenners](#).

Digitale escaperoom

In 2021 heeft Puzzlemysteries een [digitale escape room](#) over het Muiderslot gemaakt met input van educatiemedewerkers. Tijdens de escape room los je de vloek van het Muiderslot op. Ook deze is terug te vinden in ons thuismuseum en is gratis beschikbaar

Podcastreeks *Muiderslot tussen je oren*

In september 2021 lanceerden we de podcastreeks ‘[Muiderslot tussen je oren](#)’. In 20 afleveringen maakten de luisteraars kennis met verschillende gasten: van een historicus en kok tot een historisch ‘pornologe’ en van een operazanger tot een tuinman. Elke week verscheen een nieuwe aflevering, te beluisteren via Spotify of Apple podcast. De podcast serie is verdeeld over 4 thema’s: kasteel & collectie, podium, water en tuinen. Doven en slechthorenden kunnen van elke aflevering de tekst downloaden via

[muiderslot.nl](#). ‘Muiderslot tussen je oren’ werd geproduceerd door Goeie Ouwe Koeien en kwam tot stand met financiële bijdragen van het Fonds voor Cultuurparticipatie, Waterschap Amstel, Gooi en Vecht en Stichting De Commissie.

Website

In 2021 bezochten 260.682 gebruikers de website [muiderslot.nl](#) met in totaal 365.773 sessies. Gemiddeld brachten ze twee minuten en 21 seconden door op onze website en in totaal bekeken ze 1.397.366 pagina’s. Het online bezoekersaantal (aantal sessies) is toegenomen in vergelijking met vorig jaar. Ook het aantal online transacties steeg flink doordat bezoekers vanaf 5 juni alleen via de website entreebewijzen konden kopen. Hierdoor waren we in staat bezoekers goed te spreiden, zowel in tijd als in ruimte op het terrein. Bezoekers zonder internet of die moeite hadden met online reserveren, zijn telefonisch of voor de ingang verder geholpen.

Webshop

In februari 2021 hebben we een online webwinkel gelanceerd en deze hebben we eind 2021 doorontwikkeld: [muiderslot.nl/webshop](#). De webshop is meerdere malen onder de aandacht gebracht via (social) [media](#) en onze website. Ook was er een succesvolle kortingsactie voor

[museumkaarthouders](#) in maart. Met Pasen werd een speciaal [bierbroodpakket](#) aangeboden en in april stimuleerden we bezoekers om te komen [winkelen op afspraak](#). Wie dat niet aandurfde of te ver weg woonde, kon natuurlijk terecht in onze webshop.

Sociale media

Het aantal abonnees op onze digitale nieuwsbrief stond eind 2021 op 4.750. Deze geïnteresseerden ontvingen zes keer nieuws over onze (online) activiteiten in hun mailbox. Ook tijdens de lockdowns hielden we op deze manier contact met onze 'fans'. Dat deden we ook via sociale media, waar we sinds 2020 veel actiever zijn dan voorheen. Hierdoor blijft het aantal volgers stijgen. Eind 2021 was het aantal Facebook volgers bijna 8000 (bijna 1000 meer dan eind 2020). Op Instagram waren dat er 4.000 (ook 1.000 meer dan eind 2020). Op LinkedIn stond de teller eind 2021 op 1.000 volgers en op Twitter bleef het aantal volgers ongeveer gelijk (3.565).

In de pers

Het Muiderslot kreeg in 2021 regelmatig aandacht op radio en tv en in kranten en tijdschriften. Vaak was het onderwerp het kasteel, de historische tuinen en tijdelijke (online) activiteiten. Maar ook andere zaken trokken de aandacht. Bijvoorbeeld cultureel ondernemen in tijden van crisis en onze samenwerking met Cultuurherstel, de herdenking van 725 jaar moord op Floris V (de graaf die het Muiderslot liet bouwen), de heropening van musea in juni, kamperen in de kasteeltuinen, het Kasteel van Sinterklaas én de ijsbaan bij het Winterkasteel. Ook de samenwerkingen met partners zoals Stichting Maatjesproject (tegen eenzaamheid), pop-up restaurant

SterkWater en Fawaka Ondernemersschool trokken de aandacht. In juli werden de Hollandse Waterlinies – waarvan het Muiderslot onderdeel is – uitgeroepen tot UNESCO Werelderfgoed. Ook dat nieuws leidde tot veel publiciteit én extra bezoekers. De culinaire geschiedenis van het kasteel trok ook regelmatig de aandacht van de pers, zowel met historische recepten als met de maandelijkse tastings door de kasteelkok. In de laatste maand van het jaar maakten veel regionale media melding van het feit dat het Muiderslot een van de winnaars was van de RAAK! Stimuleringsprijs. Ook de onverwachte lockdown van musea half december trok de aandacht van de media, zelfs tot in de VS met een artikel in de [Washington Post](#).

Prijzen

Het Muiderslot viel ook in 2021 weer diverse keren in de prijzen.

- In augustus 2021 waren we de trotse winnaar van een Travellers' Choice Award van Tripadvisor. Het Muiderslot behoort hiermee tot de top 10% attracties wereldwijd. We zijn ontzettend blij met de goede beoordeling door deze internationale website, waarop deelnemers hun beoordelingen en foto's toevoegen van steden en bezienswaardigheden.

- De museuminspecteurs van Museumkids beoordeelden hun bezoek aan het Muiderslot dit jaar met een 8,4. Daarmee zijn we ook voor 2022 weer uitgeroepen tot 'Kidsproof' museum waar we natuurlijk heel blij mee zijn. De jonge museuminspecteurs zijn immers de bezoekers van de toekomst.
- In december ontving het Muiderslot de tweede plaats bij de RAAK Stimuleringsprijs. Met de prijs van 20.000 euro gaan we het kasteel en de tuinen beter toegankelijk maken voor mensen met een visuele beperking. Het projectplan dat we hiervoor indienden, maakten we samen met blinden en slechtzienden. Uiterlijk in 2023 zal dit project worden afgerond.

3. Educatie

Het Muiderslot is een plek van verwondering en reflectie. Een plek die je uitdaagt om meer van jezelf, de ander en de wereld van nu te ontdekken. Dat doen we door verschillende programma's voor individuele bezoekers, families en onderwijs te ontwikkelen, in samenwerking met externe partners, het onderwijs of kinderen. Plezier, leren kijken, het aanleren van een kritische houding en open staan ten aanzien van geschiedenis staan daarbij centraal. Vanzelfsprekend past hierbij geen dominante historische stem of een dominant perspectief. Meerstemmigheid is de norm. Ook prikkelen we de zintuigen (bijvoorbeeld met muziek en historische proeverijen) en is er speciale aandacht voor beweging (bijvoorbeeld yoga, bootcamps en schaatsen).

Op het Muiderslot kan iedereen zich thuis voelen, ongeacht de eigen leerstijl, achtergrond of het onderwijsniveau. Daarom zijn alle onderwijsprogramma's interactief en is er ruimte voor de inbreng van elk kind. De programma's gaan over geschiedenis, burgerschap, filosofie, natuur, duurzaamheid en/of beweging. We passen verschillende werkvormen toe (zoals theater, beweging en spel) en we werken zintuiglijk. Zo sluiten we

aan bij de diverse groep kinderen. We houden van ongewone combinaties en er is ruimte voor het experiment.

ONDERWIJS

Als gevolg van de lockdowns, de sluiting van scholen en de beperkte groepsgrootte bezochten veel minder leerlingen het Muiderslot dan voor de pandemie. Ook gaven scholen aan dat leerkrachten en docenten de handen vol hadden aan (de nasleep van) het thuisonderwijs en uitval van collega's. Van de in totaal 3.624 leerlingen kwam het merendeel uit het basisonderwijs (2.954).

Primair onderwijs

Vanaf 5 juni konden de scholen het Muiderslot weer fysiek bezoeken. We hebben hierbij ingezet op interactieve rondleidingen. De kinderen deden samen met de museumdocent (thematisch) onderzoek en stelden vragen over dat wat zij interessant vonden. De zintuiglijke beleving, de tuinen en de verhalen stonden centraal. Zowel leerkrachten als kinderen waardeerden deze werkvorm. Ondanks de coronabeperkingen hebben veel scholen ook gebruik gemaakt van het Sinterklaasprogramma. Bij

het Winterkasteel was er een speciale Winteractie voor het onderwijs, waarbij een interactieve rondleiding door het kasteel kon worden gecombineerd met schaatsen op de ijsbaan. De actie werd goed geboekt, maar door de lockdown konden veel scholen niet meer in 2021 komen.

Juniorgidsen

Al jaren verzorgen in de meivakantie juniorgidsen rondleidingen voor bezoekers in het Muiderslot. De juniorgidsen zijn leerlingen uit groep 8 van basisscholen uit de regio die we hiervoor speciaal opleiden en trainen. Het programma is theateraard en er is ruimte voor eigen inbreng van de deelnemers. Dit past helemaal bij de geest van het Muiderslot als oudste podium van Nederland én als plek waar participatie van publiek een essentieel onderdeel is van de programmering. Omdat de musea gesloten waren in het voorjaar hebben de kinderen korte filmpjes gemaakt waarin ze publiek meenamen naar bijzondere plekken in en rond het Muiderslot.

Voortgezet onderwijs

Kasteeljuweel is een laagdrempelig poëzieproject, waarbij leerlingen van

het voortgezet onderwijs verschillende vormen van poëzie leren kennen: naast de klassieke vormen, ook rap en spoken word. De leerlingen kregen eerst een interactieve rondleiding door het kasteel met het thema vrijheid, waarbij ze zelf nadachten over wat vrijheid voor hen betekent. Daarna schreven ze onder leiding van gastdocenten een eigen gedicht. De gastdocenten waren dit jaar Elten Kiene, Ivan Words en Ludette el Barkany. Een jury van Huis van Gedichten maakte een selectie van de gedichten. De genomineerden droegen hun gedicht op film voor, daarna zou er online gestemd worden. Op verzoek van de school is dit vanwege de coronamaatregelen uitgesteld tot 2022, zodat er ook publiek bij de feestelijke prijsuitreiking aanwezig kan zijn.

Samenwerking studenten ROC en PABO

Het Muiderslot heeft een duurzame samenwerking met het ROC Hilversum. Studenten onderwijsondersteuning organiseren in het kader van het vak *Levensecht leren* vier keer per jaar een creatief ROC-atelier in het Muiderslot. Voorafgaand aan het atelier volgen de studenten een studiedag bij het Muiderslot, krijgen ze begeleiding van school en van het museum en houden ze presentaties over hun ideeën. Vanwege de coronamaatregelen kon het atelier alleen in de herfst doorgaan. Ook met de Marnix Academie in

Utrecht heeft het Muiderslot een vaste samenwerking. De Pabo-studenten doen een case-study en geven het Muiderslot advies of ontwerpen een programma. In december hebben ze een online-presentatie gegeven over hoe het programma *Reis door de Riddertijd* een betere aansluiting bij het onderwijs kan krijgen en hebben ze voorstellen gedaan voor zelfstandig schoolbezoek.

Cultuureducatie met Kwaliteit 3

In 2021 is het Muiderslot gestart als projectleider CmK3, om scholen in de gemeente Gooise Meren te ondersteunen bij het vormgeven van hun cultuuronderwijs en het te verankeren in het curriculum. Dit doen we samen met Plein-C. Vanwege de lockdown zijn gesprekken met scholen online gevoerd. De praktische stappen zetten we in 2022. Omdat het Muiderslot en Singer Laren nauw samenwerken, is besloten om gezamenlijk iemand aan te nemen die deze regeling verder gaat uitvoeren in de regio. In december 2021 zijn sollicitatiegesprekken gevoerd en de nieuwe CmK3 projectleider start per 2022.

THUISMUSEUM

Voor iedereen die graag het Muiderslot wilde beleven tijdens de lockdowns was het [Thuismuseum](#) een uitkomst.

Voor kinderen waren er in het [Thuismuseum](#) thuisopdrachten, tips voor een werkstuk, DIY (do it yourself) filmpjes en kleurplaten. Volwassenen konden het Muiderslot ontdekken vanuit huis door een online rondleiding te volgen, te genieten van muziek, te grasduinen in de digitale boekenkast of verhalen over de collectie te bekijken in de reeks collectiekenners. De puzzelaars konden de escaperoom doen. Ook was het mogelijk om historisch te leren koken met de recepten van de kasteelkok. Daarnaast ontwikkelden we in 2021 de 20-delige podcastserie *Muiderslot tussen je oren* die bezoekers meeneemt door de vele bijzondere verhalen van het Muiderslot. Zo was het museum ondanks de sluiting, op allerlei manieren toch bereikbaar voor publiek.

Online schoolvakantie-activiteiten

In de (digitale) voorjaarsvakantie boden we filmpjes aan. Een voor het zelf in elkaar zetten van een [uilenmasker](#), gemaakt van natuurlijke materialen. Stap voor stap werd het uitgelegd en werden er leuke weetjes gedeeld over de uilen die rondom het kasteel vliegen. Ook konden de kinderen lekker bewegen door thuis mee te doen aan de [ridderbootcamp](#) met ridder Harpert. Of een lekkere middeleeuwse appeltaart maken aan de hand van een [instructiefilmpje](#). Voor de meivakantie zijn er filmpjes gemaakt over onkruid en groen erfgoed met drie opdrachten. Kinderen werden uitgedaagd om naar buiten te gaan en in hun eigen straat of tuin op zoek te gaan naar [stoeplantjes](#). Of om zelf een [zonnewijzer](#) te maken. Ook kregen ze uitleg hoe een geurende [parfum](#) te maken van natuurlijke materialen.

PUBLIEKSBEGELEIDING EN FAMILIES

De publieksprogrammering zag er als gevolg van de pandemie anders uit dan gepland. We keken vooral naar wat wél mogelijk was.

Creatieve workshops

Regelmatig waren er creatieve workshop voor kinderen tussen 6 en 12 jaar. Zij gingen aan de slag met een thema dat past bij het Muiderslot. Samen met de museumdocent van het Muiderslot bezochten ze ook het kasteel en/of de tuinen.

Enkele voorbeelden van workshops:

- Workshop *Tie-dyen*. Kinderen gingen in de historische tuinen op zoek naar verfkruiden en konden daarna met natuurlijke verf een t-shirt tie-dyen (een hedendaagse vorm van batik).
- Wat zit er eigenlijk in de schoonheidsmiddelen die we gebruiken? In de workshop *Natural beauty* leerden kinderen van alles over chemische en natuurlijke ingrediënten en maakten ze zelf een scrub voor de huid.
- Kinderen konden hun vingers aflikken tijdens workshops *Chocolade maken*. Ze leerden waarvan chocolade eigenlijk is gemaakt en maakten kennis met het verhaal achter de cacaobonen en hoe die bonen in ons land beland zijn.
- Waar is de draak? Die vraag horen we vaak op het Muiderslot. In september gaven we daarom de rondleiding en workshop *Verhalend verbeelden*. Kinderen maakten kennis met schilderijen die een verhaal vertellen en schilderden daarna hun eigen versie met een fantasiedier.
- Worden wat je wil! Een creatieve workshop over allerlei beroepen in en rond het Muiderslot. Deze workshop vond plaats in het kader van de kinderboekenweek 2021.
- Waarom lopen we tijdens Sint Maarten eigenlijk rond met een lampion? Kinderen kwamen het te weten tijdens

de rondleiding en workshop *Knollen hollen*. Ze gingen naar huis met hun eigen lampion, gemaakt van een winters knolgewas.

- Wat is jouw lievelingseten? En kun je dat – behalve opeten – ook schilderen? Dat was de opdracht bij de workshop *Maak een modern stilleven*, die gegeven werd in december.

Theaterschool Muiderslot

In september en oktober was er een pilot met theaterlessen voor kinderen tussen 10 en 12 jaar. In vier lessen leerden deelnemers van museumdocent en professioneel acteur Harpert Michielsen op een speelse manier wat toneelspelen is. Dat betekende oefeningen doen, opdrachten maken, verkleeden, rollen spelen en werken aan echte scènes. Na de laatste les volgde een optreden voor publiek waarin de jonge acteurs lieten zien wat ze hadden geleerd.

Kinderfeestjes

Op de woensdag- en vrijdagmiddagen en in het weekend werden er regelmatig kinderfeestjes geboekt. Tijdens het feestprogramma *Het betoverde kasteel* gingen in totaal 540 kinderen mee op ontdekkingstocht in het Muiderslot en wisten ze uiteindelijk de oplossing voor het raadsel te ontrafelen.

Programma voor volwassenen

Tijdens de *Tastings* en de workshops *Historisch koken* werden de bezoekers door onze kasteelkok en historicus ingewijd in de geheimen van de eetcultuur en recepten van vroeger. Na een tour door het kasteel en de tuinen gingen de deelnemers zelf aan de slag in een workshop of werden ze verwend met een historische proeverij. Wegens groot succes bieden we zowel de *Tastings* als de workshops ook in 2022 weer aan.

Een andere succesvolle activiteit waren de maandelijksse clinics *Mindful Muiderslot* waarin yoga, mindfulness en geschiedenis elkaar ontmoetten onder leiding van onze erfgoed-specialist en kasteelyogi. Juist in deze roerige tijden gaven we bewust aandacht aan positiviteit, kracht, ontspanning en persoonlijke duurzaamheid. Het Muiderslot is al ruim 700 jaar oud en gebouwd als een ondoordringbare vesting waar de vijand buiten de deur gehouden moest worden. En juist dat is een overeenkomst met de aloude

filosofie van yoga waarmee je jezelf sterk maakt. Door verschillende lichaamshoudingen en ademhalingstechnieken te oefenen, door gezond te eten en je bewust te zijn van je gedrag, vergroot je je lichamelijke, mentale en spirituele kracht, balans en flexibiliteit.

Samen kijken is meer zien! Dit kwam zeker tot uiting tijdens de speciale VTS tours (Visual Thinking Strategies) die gegeven werden bij de fotopresentatie *Crying Boys*. Ook werd samen gekeken tijdens instaprondleidingen die regelmatig werden aangeboden aan publiek. Bijvoorbeeld op 24 juni, de verjaardag van graaf Floris V of op 27 oktober toen we de 746e verjaardag van Amsterdam vierden. Na deze laatste tours wisten alle deelnemers waarom de naam Kasteel van Amsterdam zo gek niet is.

Zomervakantieprogrammering

In de zomervakantie pakten we uit met verschillende activiteiten. Zo vertelde een gids op onverwachte momenten en tijden met een grote roepstoeter (op veilige afstand) weetjes en anekdotes over het kasteel en de omgeving. Wie wat meer verdieping zocht, kon deelnemen aan rondleidingen, zoals de tuintour tropische planten of de SUP tour over de vestinggracht (zie ook hoofdstuk 1). Kinderen konden meedoen met speciale vakantiewerkshops. Hadden mensen vroeger eigenlijk ook vakantie? Gingen ze dan op reis? Hoe reisden ze en hoe namen ze spullen mee? Kinderen kregen het te horen tijdens een rondleiding door het kasteel

en schilderden daarna een ansichtkaart van hun favoriete vakantiebestemming.

Zomerschool Muiderslot

Het Muiderslot heeft de ambitie om naast geschiedenis, kunst en burgerschapsonderwijs meer aandacht te besteden aan natuureducatie en duurzaamheidsonderwijs. Samen met Fawaka Ondernemersschool werken we aan deze ambities. Eind juli organiseerden we gezamenlijk de Muiderslot Zomerschool voor kinderen tussen 8 en 12 jaar. De deelnemers gingen op zoek naar eetbare planten en kruiden met de tuinconservator, leerden van alles over gezond eten en kookten met een chef-kok. Als afsluiting organiseerden de kinderen het Fit Food Festival, waarin iedereen kon komen proeven van alle lekkers dat ze zelf maakten. De zomerschool is primair bestemd voor kinderen uit gezinnen met weinig leefgeld voor wie een museumbezoek niet vanzelfsprekend is.

In de zomervakantie kwamen ook leerlingen van de Studie Zomerzalen '21 uit Amsterdam-Noord langs bij het Muiderslot. Zij volgden een eigen zomerschoolprogramma waar het Muiderslot onderdeel van was. Bekijk hier de [aftermovie](#).

Audiotours

In 2021 zijn drie audiotours ontwikkeld die we aanbieden naast de (10-talige) audiotours door de Riddertroute en de Torenroute:

- *Flower Power*: een audiotour over de bloemenpresentatie van stylistenduo The Wunderkammer, die in het voorjaar in het kasteel te zien was.
- *Crying Boys*: een audiotour over de fotopresentatie van Noah Valentyn die in het najaar te zien was, ingesproken door de fotograaf zelf.
- Bij de presentatie *Winterkasteel* is in 2020 een nieuwe audiotour gemaakt met informatie, verhalen, muziek, geluiden en wetenswaardigheden over de wintertijd van weleer. Deze is in 2021 aangevuld.

Bezoekers waarderen de audiotours met het rapportcijfer 8,3. Ze vinden de informatie toegankelijk en geven aan dat ze op deze manier meer te weten zijn gekomen.

Nieuwe speurtocht

Toen we in juni heropenden, lag er een nieuwe speurtocht klaar voor kinderen van 6 tot en met 11 jaar in Nederlands en Engels. Door doe-opdrachten kwamen de jonge bezoekers op een speelse en laagdrempelige manier meer te weten over het Muiderslot en de omgeving. De speurtocht was ook een bouwplaat van het kasteel, dus na het bezoek kon het Muiderslot in elkaar gezet worden.

PARTICIPATIE

In onze (educatieve) activiteiten wordt aandacht besteed aan participatie van mensen voor wie een museumbezoek niet vanzelfsprekend is. Bijvoorbeeld mensen met een fysieke of verstandelijke beperking, ouderen of mensen die zich eenzaam voelen. Dit past bij de rol van het Muiderslot als ontmoetingsplek.

Visuele beperking

In 2021 konden bezoekers met een visuele beperking meedoen aan het programma *Aanraken verplicht*. Zij werden uitgenodigd voor een zintuigelijke beleving, waarbij ze kasteel, collectie en tuinen ervaren met hun neus, oren, handen en smaakpapillen. Om het programma te verbeteren en de bezoekers te bereiken werkten we samen met Stichting KUBES, Dedicon, Koninklijke Visio en Platform Gooise Meren Toegankelijkheid. Het Muiderslot wil het museumbezoek voor mensen met een visuele beperking verder ontwikkelen. Daarvoor dienden we een uitgebreid projectplan in de bij de RAAK! Stimuleringsprijs. We wonnen de tweede prijs en met het daarbij behorende bedrag van 20.000 euro kunnen we die ambitie in 2022 deels verwezenlijken. “De jury waardeert het ongelooflijk wat het Muiderslot al allemaal doet op het gebied van toegankelijkheid”, aldus Vincent Bijlo, juryvoorzitter van RAAK!

Verstandelijke beperking

In 2021 sloot het Muiderslot een samenwerkingsovereenkomst met LFB, de landelijke belangenorganisatie door en voor mensen met een verstandelijke beperking. Wij willen hen structureel betrekken bij ons museum en zijn dan ook trots op onze [toegankelijkheidsadviseurs](#). Deze (jonge) mensen met een licht verstandelijke beperking adviseren ons gevraagd en ongevraagd en helpen ons om onze producten te verbeteren (bijvoorbeeld audiotours, rondleidingen, website, zaalteksten en bewegwijzering). Afgelopen jaar verzorgden zij voor medewerkers de workshop *Duidelijke Taal* waarin zij optraden als Taalpolitie.

Tijdens de *Week van de Toegankelijkheid* in oktober verzorgden enkele toegankelijkheidsadviseurs workshops yoga, tekenen en video's maken voor medewerkers en vrijwilligers van het Muiderslot. Naast leerzaam en nuttig zijn de bijeenkomsten met de toegankelijkheidsadviseurs ook altijd gezellig en ongekunsteld. "We zijn heel blij dat het Muiderslot steeds toegankelijker wordt", aldus Gigi Dingler, jongerencoach bij *Onderling Sterk* in Gooise Meren.

Ouderen

Het Muiderslot is ook actief buiten de kasteelmuren. Zo waren er interactieve en muzikale lezingen bij Vivium Zorggroep voor ouderen die niet meer naar het kasteel kunnen komen. Ook waren we actief in de bibliotheek van Muiden tijdens het Taalcafé voor statushouders.

De pilotrondleiding *Toen en Nu* richtte zich op ouderen die wel nog naar het Muiderslot kunnen komen. Met hen gingen we in gesprek over hoe we de toegankelijkheid voor ouderen kunnen verbeteren. Tijdens deze rondleiding bleek dat herinneringen delen en verhalen doorgeven belangrijk is. Het Muiderslot heeft potentie om generaties te verbinden en zo kennis over te dragen.

Eenzaamheid

Vanuit onze maatschappelijke opdracht en betrokkenheid vinden we het belangrijk om ons in te zetten tegen eenzaamheid.

Daarom is het Muiderslot in 2021 een meerjarige samenwerking aangegaan met de Stichting Maatjesproject Gooi en Vechtstreek. Via hun achterban kunnen we mensen uit de regio bereiken die zich eenzaam voelen, een groeiend maatschappelijk probleem. In dit kader organiseerden we meteen na heropening van de musea in juni en juli *Reconnected @Muiderslot*: een afwisselend programma met workshops voor de jongeren en hun maatjes. Dit initiatief werd financieel ondersteund door de Lions Club Gooise Meren.

Ontmoetingsplek

Het Muiderslot wil een ontmoetingsplek zijn waar (onverwachte) gesprekken ontstaan en meerdere perspectieven worden belicht. In dat kader organiseerden we bijvoorbeeld het diner *Ratatouille*, samen met de gemeente Gooise Meren, Versa Welzijn, Meldpunt Discriminatie Gooi & Vechtstreek en Herstelnetwerk Gooi & Vechtstreek. Tijdens dit diner werden gerechten bereid uit Oeganda, Syrië, Indonesië en Nederland en werd er verteld over de culinaire wereldgeschiedenis van het Muiderslot. Bewoners van Gooise Meren kwamen zo met elkaar in gesprek. Deelnemers waren mensen die al lange tijd in de gemeente wonen, maar ook statushouders of nieuwkomers. Een bezoek van vrouwen uit buurthuis Archipel uit Amsterdam-Oost droeg bij aan het vinden van nieuwe perspectieven

op de collectie en het groene erfgoed. Zij hadden verschillende culturele achtergronden en vertelden daarover naar aanleiding van wat ze aan collectie zagen in kasteel en tuinen.

4. Collectie

We zorgen goed voor onze collectie en presenteren deze optimaal aan het publiek. We brengen onze bezoekers graag in aanraking met de verhalen achter de objecten, verteld vanuit verschillende invalshoeken en voor én door allerlei verschillende mensen. Iedereen kan een collectiekenner zijn.

Samenstelling van de collectie

Het Muiderslot zelf is het topstuk van de collectie. Verder bestaat de collectie uit schilderijen, beeldhouwwerken, tekeningen, prenten, wapens, wapentuig, meubels, gebruiksvoorwerpen, huishoudelijke artikelen, boeken, papieren documenten, penningen en memorabilia. Alle voorwerpen vertellen verhalen over het kasteel, het ontstaan ervan, over mensen die er hebben gewoond en gewerkt, over hun gebruiken en rituelen, over duurzaamheid, over de nabije en verre omgeving, over strijd, over feesten die er zijn gevierd en over het dagelijkse leven.

Met collectie bedoelden we tot voor kort deze materiële verzameling. Sinds 2020 rekenen we ook de vestingwerken en de historische kasteeltuin met (vergeten) bloemen, groenten, kruiden, planten en vruchten tot onze collectie: het groene

erfgoed van het Muiderslot. We beschermen, verzorgen en ontsluiten dit groene erfgoed voor toekomstige generaties. De materiële en de groene collectie zijn met elkaar en met (de geschiedenis van) het Muiderslot verbonden. We presenteren kasteel, collecties en de omgeving aan het publiek als één geheel en in context.

Collectie Centrum Nederland

Het in 2021 geopende Collectie Centrum Nederland (CCNL) in Amersfoort is gebouwd voor de collectie van vier instellingen: het Nederlands Openluchtmuseum in Arnhem, Paleis het Loo in Apeldoorn, het Rijksmuseum in Amsterdam en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) in Amersfoort. Het depot is dé plek voor onderzoek, uitwisseling van expertise en optimaal beheer en behoud van deze collecties. In 2021 is een deel van de collectie van het Muiderslot naar het CCNL verhuisd. De objecten, voornamelijk boeken, prenten en tekeningen, werden tot nu toe in het depot van het Rijksmuseum in Amsterdam bewaard.

Collectiekenners

Ook al kijk mensen naar hetzelfde, iedereen ziet toch iets anders. We vinden het belangrijk om vanuit verschillende perspectieven naar ons erfgoed te kijken. Elk

perspectief levert immers nieuwe inzichten en verhalen op. Binnen het programma [Collectiekenners](#) werken we met een diverse groep young professionals die een podium krijgen om vanuit hun eigen expertisegebied en perspectief onze collectie te onderzoeken en te verrijken. Ze delen hun inzichten, ervaringen en passie voor voorwerpen uit onze collectie op een toegankelijke manier via workshops, lezingen, tours of via podcasts of filmpjes die verspreid worden via social media. Vanuit het Muiderslot ondersteunen en coachen we hen hierbij.

Collectie online

We zijn actief bezig om onze collectie online beter zichtbaar en vindbaar te maken. Hiervoor maken we gebruik van een nieuwe digitale infrastructuur waarin naast objecten ook contextuele informatie digitaal wordt vastgelegd, ontsloten en gepubliceerd. We streven ernaar dat de collectie van het Muiderslot op zoveel mogelijk plekken zichtbaar is. Sinds september 2021 is onze collectie te zien op de website van de [Zuiderzeecollectie](#) van het Zuiderzeenetwerk. Dit is een samenwerkingsverband van 24 instellingen rond het IJsselmeer waar het Muiderslot sinds 2016 deel van uitmaakt. Sinds de zomer is onze collectie ook te bekijken op [gooisemuseumschatten.nl](#), de gezamenlijke website van de musea in Gooi & Vecht. Hier zijn ook de objecten te zien die in het depot liggen.

Art of Connecting

We willen onze collectie-informatie zoveel mogelijk ontsluiten en vrij beschikbaar stellen via linked open data. In het innovatieve project *Art of Connecting* leggen we contextuele verbindingen: tussen kasteel, de museale collectie, het groene erfgoed, de omgeving, het publiek en andere erfgoedinstellingen. We doen onderzoek naar nieuwe vormen van collectieontsluiting die het tonen van de collectie-informatie in een breder - en voor het publiek relevanter - verband mogelijk maken. Dat doen we in dit meerjaren project sinds

2020 samen met onder andere Museum Van Loon in Amsterdam en Digitaal Erfgoed Nederland. De digitale database zal begin 2022 beschikbaar komen en steeds verder aangevuld en verrijkt worden. Het project *Art of Connecting* komt tot stand dankzij een bijdrage van het Mondriaan Fonds.

Digitale duurzaamheid en veiligheid

Een van de speerpunten van het collectiebeleidsplan 2021-2024 is het updaten van het collectieveiligheidsplan. Dat hebben we in 2021 gedaan. Naast het vastleggen van procedures rondom het beheer en behoud van de fysieke collectie hebben we aandacht besteed aan digitale duurzaamheid. Het is van belang dat we collectie-informatie op een uniforme manier digitaal opslaan en zodanig dat deze gegevens voor langere tijd houdbaar blijven. Digitale duurzaamheid is essentieel voor het toekomstige rendement van culturele en wetenschappelijke instellingen en het behoud van informatie over onze samenleving voor de toekomst. Naast de kwetsbaarheid van de bestanden zelf is er de kwetsbaarheid van de dragers waarop de informatie bewaard wordt. Het is dus van belang om de toegang tot digitale bestanden te verzekeren. We moeten ons realiseren dat de kosten die gepaard gaan met het behoud en beheer van de digitale collectie vergelijkbaar zijn met die van fysiek erfgoed. Helaas is onze reguliere subsidie hiervoor

ontoereikend. Dit is een onderwerp van gesprek met de Erfgoedinspectie van het ministerie van OCW.

Registratiesystemen Adlib en IrisBG

In 2021 hebben we data en gegevens van het groene erfgoed (bloemen, planten, kruiden, groenten, vruchten) ingevoerd in het nieuw aangekochte registratiesysteem IrisBG, een uitbreiding van het bestaande registratiesysteem Adlib. De focus lag op het toevoegen van foto's en precieze locaties van de gewassen in de historische tuinen en pruimenboomgaard. Beide registratiesystemen zijn gekoppeld met de database van *Art of Connecting*.

Interactie met publiek

We werken aan een collectie die duurzaam toekomstbestendig is. Een collectie die niet alleen voor kunst- en geschiedenisprofessionals interessant is, maar ook voor een breed geïnteresseerd

publiek. We willen onze collectie daarom verdiepen en verrijken in interactie met ons publiek. Dat mag wat ons betreft wat speelser, zintuiglijker en onverwachter. We nodigen bezoekers uit om foto's en video's, eigen ervaringen en verhalen te delen, zodat de objecten uit onze collectie worden geladen met persoonlijke kennis, geschiedenissen en anekdotes. Hierbij gaat het onder meer om ervaringen van mensen die direct of indirect de gevolgen van (historische) gebeurtenissen hebben beleefd. We leggen zo verbanden tussen de collectie en thema's die leven in de maatschappij (zoals migratie, oorlog en kolonisatie). Het Muiderslot staat als culturele instelling midden in de samenleving. We moeten ons blijven ontwikkelen en oog houden voor de (veranderende) wereld om ons heen. Alleen dan kunnen we kennis rond erfgoed levend houden voor huidige en toekomstige generaties.

Collectie en vrijwilligers

Het Muiderslot kan bij de schoonmaak van objecten in het kasteel, bij standplaatsregistratie en bij objectfotografie rekenen op de inzet van betrokken vrijwilligers. Een andere groep vrijwilligers zet zich in voor het groene erfgoed. Zij verzorgen onderhoudswerkzaamheden in de kasteeltuinen onder leiding van de hortulanus (tuinconservator) en leveren inhoudelijke input voor de digitalisering van het groene erfgoed. Tevens leggen ze foto's en informatie vast in de registratiesystemen.

Samen met de Hortus Amsterdam hebben ze in 2021 procedures rondom beheer en behoud van het groene erfgoed opgesteld.

Groen erfgoed

De tuinen van het Muiderslot zijn aangelegd voor de sier en om uit te eten. De beukenloofgang (berceau) verdeelt de tuin in een Warmoeshof met (vergeten) groenten en in een Kruidhof met keukenkruiden, geneeskrachtige kruiden en verf- en sierkruiden. Met de opbrengst uit de tuinen zijn eeuwenlang in het kasteel maaltijden en medicijnen bereid en is textiel op natuurlijke wijze geverfd. En nog steeds leveren de tuinen een rijke oogst op. De tuinen zijn onlosmakelijk met de geschiedenis van het kasteel en de leefwijze van bewoners verbonden.

De tuinvrijwilligers verzorgen grotendeels het fijne tuinwerk, zoals schoffelen, onkruid wieden, harken, planten en oogsten. De zwaardere en grovere werkzaamheden pakt de groen erfgoed hovenier Hoekakker met veel zorg en kennis op. In 2021 is een slag geslagen in de 'ont-rommeling' van de tuinen en het buitenterrein. Losse elementen die niet passen bij de stijl en het karakter van het Muiderslot zijn verwijderd, zodat er meer aandacht uitgaat naar landschappelijke elementen, zoals de vestingwallen.

5. Gebouwen en terrein

Een 700 jaar oud kasteel vergt voortdurend aandacht en deskundig onderhoud. Sinds 2017 is Rijksmuseum Muiderslot zelf verantwoordelijk voor onderhoud, beheer en aanpassingen van gebouwen en terrein. Hiervoor ontvangt het museum vanuit de Erfgoedwet een bijdrage van het ministerie van OCW. Het eigendom van het gebouw blijft bij de staat. Tijdens een proefperiode van vijf jaar was het Rijksvastgoedbedrijf (RVB) de onderhoudspartij. Deze periode liep af op 31 december 2021. Vanaf 2022 neemt het Muiderslot het onderhoud in eigen beheer.

Onderhoud in eigen beheer

De afgelopen jaren is gebleken dat de uit de Erfgoedwet beschikbare middelen niet toereikend waren om het groot onderhoud aan het Muiderslot volledig volgens plan uit te voeren. Dit kwam met name doordat het Rijksvastgoedbedrijf (RVB) opslagen in rekening bracht voor zijn dienstverlening: naast een vast huurbedrag (het Muiderslot is en blijft eigendom van het RVB), hanteerde het RVB een standaard opslag voor zijn dienstverlening én een opslag van 15,6% voor het begeleiden van (onderhouds-)projecten boven de 33.000 euro.

In 2020 is met het RVB afgesproken dat in 2021 de 15,6% projectopslag vervalt. Op deze manier konden we de subsidie voor het onderhoud aan het kasteel in 2021 ook daadwerkelijk aan onderhoud besteden en niet aan opslagen.

Na gesprekken met verschillende partijen, hebben we - in goed overleg met het RVB – besloten om het onderhoud vanaf 2022 in eigen beheer te nemen. 2021 stond grotendeels in het teken van een goede overdracht van informatie van het RVB naar het Muiderslot. Voor het groot onderhoud blijven we ook vanaf 2022 samenwerken met gerenommeerde partijen, zoals de specialisten in groen erfgoed van hoveniersbedrijf Hoefakker en de restauratiearchitecten van TPAHG. In overleg met het Muiderslot stelt TPAHG het meerjarenonderhoudsplan op en is het bedrijf betrokken bij de uitvoering van het (groot) onderhoud. Voor het reguliere (klein) onderhoud heeft het Muiderslot overeenkomsten gesloten met TIBN (electrotechnisch) en Witte Bouw (bouwkundig). Al deze partijen kennen het gebouw goed en werkten eerder via het RVB al voor het Muiderslot.

Onderhoudswerkzaamheden in 2021

In 2014 is een start gemaakt met het onderhoud en de restauratie van het Muiderslot. De laatste grote restauratie vond plaats in 1996 waarbij het gehele kasteel werd aangepakt. We hebben bewust gekozen voor een gefaseerde uitvoering van de werkzaamheden over meerdere jaren. We werken met een instandhoudingsplan om de werkzaamheden zo efficiënt mogelijk te bundelen en de onderhoudssituatie op peil te houden. En om ervoor te zorgen dat onze bezoekers zo min mogelijk last hebben van de werkzaamheden. Bij een bouwwerk als het Muiderslot is de bereikbaarheid (over de slotgracht) vaak een uitdaging en dit vormt dan ook een groot deel van de kosten. In samenwerking met de restauratie architecten van TPAHG hebben we in kaart gebracht welke onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd moesten worden in 2021. Door het wegvallen van de verplichte projectopslag van het RVB konden we het volledige onderhoud volgens het meerjarenonderhoudsplan (MJOP) uitvoeren. We maakten daarbij direct een inhaalslag op de afgelopen jaren. TPAHG begeleidde tevens onderstaande werkzaamheden.

Westertoren

In 2021 was de Westertoren aan de beurt: het metselwerk, de kozijnen en het leiwerk op de daken zijn aangepakt. De werkzaamheden aan de andere torens waren de afgelopen jaren al gefaseerd uitgevoerd. Ook werden in 2021 alle andere kozijnen, luiken en deuren van het kasteel en poortgebouw geschilderd. Niet iedere aannemer heeft de expertise in huis voor dit type werk. Het is van belang om het werk door een gecertificeerde restauratieaannemer te laten uitvoeren. De vaklieden van Koninklijke Woudenberg voerden het werk met kennis en kunde uit. We maakten van de restauratiewerkzaamheden in 2021 [dit filmpje](#) voor publiek. Half december waren de belangrijkste werkzaamheden afgerond.

Steenen Beer

In het najaar van 2021 waren ook de restauratiewerkzaamheden aan de Steenen Beer gereed. Deze gemetselde dam is onderdeel van de Stelling van Amsterdam. Oorspronkelijk is deze gebouwd om de velden ten oosten van Muiden onder water te kunnen zetten met water uit de Zuiderzee. Zo kon de vijand het Muiderslot niet bereiken. Tegenwoordig wordt de Steenen Beer gebruikt door Waternet om water vanuit het IJmeer in de Naardertrekvaart te laten lopen. Het baksteenmetselwerk (zowel onder als boven water) was dringend toe aan herstel.

In opdracht en onder begeleiding van het Rijksvastgoedbedrijf voerden Krämer Bouwgroep en aannemingsbedrijf Nico de Bont de werkzaamheden uit.

Verduurzaming

Het Muiderslot is sinds 2020 lid van de werkgroep Verduurzaming van de Vereniging van Rijksmusea. Deze werkgroep heeft van de Museumvereniging de opdracht gekregen om een plan van aanpak te maken voor de verduurzaming van de rijksmusea. Dit met het oog op de ambities van musea met betrekking tot verduurzaming en op de wettelijke eisen die in de komende jaren gaan gelden op

dit gebied. Het Muiderslot is een van de pilot locaties, samen met het Rijksmuseum en het Kröller-Müller museum.

Locatieverhuur

Door lockdowns en beperkende maatregelen is het ook dit jaar nauwelijks mogelijk geweest onze locatie te verhuren aan derden voor groepsbijeenkomsten. Daardoor is een belangrijke bron van eigen inkomsten weggevallen. Ook is het om dezelfde redenen dit jaar niet mogelijk geweest het kasteel ter beschikking te stellen aan goede doelen, zoals voor de coronacrisis.

Ontwikkeling buitenterrein

De kasteeltuinen, de vesting en het water: ze horen bij elkaar en zijn al eeuwen onderdeel van het Muiderslot. In een steeds meer verstedelijkte omgeving is het een bijzondere plek om te onthaasten, te ontspannen, te genieten en te leren over de omgeving. Deze ensemblewaarde van het Muiderslot is - samen met toegankelijkheid en duurzaamheid - speerpunt in ons beleidsplan 2021-2024. De publieksruimten zijn verspreid over het kasteel en het buitenterrein.

Horeca, winkel en toiletten zijn gevestigd in het souterrain van het kasteel en niet toegankelijk voor mensen die slecht ter been zijn. Het spreekt voor zich dat een middeleeuws kasteel – gebouwd om zo ontoegankelijk mogelijk te zijn - niet ‘even verbouwd’ kan worden om te voldoen aan de eisen van deze tijd. Wel moeten en willen we rekening houden met álle (potentiële) bezoekers. We willen bezoekers goed ontvangen op het buitenterrein. Enerzijds door daar te vertellen over het Muiderslot en de omgeving en anderzijds door daar voorzieningen als horeca, winkel en toiletten te realiseren. In 2021 zijn we in gesprek gegaan met diverse partijen om onze plannen te concretiseren: projectpartners, overheidspartners, financiers en adviseurs uit het sociale domein (ervaringsdeskundigen). Architectenbureau SLA heeft een haalbaarheidsstudie afgerond en schetsen gemaakt voor dit project.

Naast verhalen over het kasteel en de omgeving, krijgen sport, spel en beweging speciale aandacht in dit project. Eind 2021 is de bestaande rondgang op de wal verbreed, zodat het wandelpad voor iedereen beter bereikbaar is (ook met een rolstoel, rollator of kindwagen). Langs het pad komt in 2022 een beleevingsroute die aansluit op de beleevingsroute die in 2021 is gerealiseerd op de vestingwallen in Muiden. Ook hebben we een start gemaakt met het ontwerp van een inclusieve natuurspeeltuin op het buitenterrein

van het Muiderslot. Uitgangspunt voor het ontwerp is het actief leren door te ervaren, doen, beleven en het prikkelen van de zintuigen. Hetzelfde uitgangspunt is meegegeven aan de ontwerper voor de beleevingsroute. In 2022 ronden we het ontwerp van de verschillende onderdelen van het project af en gaan we het gefaseerd uitvoeren als het vergunningentraject is doorlopen.

6. Organisatie, bestuur en toezicht

Personele inzet

Ook dit jaar hebben we door de lockdowns weer veel vanuit huis gewerkt. Door bellen, mailen, appen en online bijeenkomsten hielden we contact met elkaar. Maar alleen maar thuis werken, is niet goed voor het geestelijk welzijn. Op verzoek was het daarom mogelijk om af en toe op kantoor te werken om collega's te zien en affiniteit met de werkplek te houden.

Binnen het personeelsbestand hebben veel mutaties (uitstroom en instroom) plaatsgevonden. Dit is te verklaren uit het feit dat het Muiderslot een kleine vaste kern heeft en een grote flexibele schil van mensen met een tijdelijk contract of ZPP'ers. Dit is een bewuste keuze om een lerende en wendbare organisatie te blijven, waar veel kennis en expertise van buiten wordt gehaald en waar we kunnen inspelen op seizoensdrukke. Ook zijn we graag een plek waar (jonge) mensen werkervaring kunnen opdoen. Zij stromen na verloop van tijd door naar een andere werkplek.

In mei 2021 heeft het Muiderslot de Charter Diversiteit ondertekend. Als organisatie zetten we ons actief in voor een gemêleerd personeelsbestand en een

inclusief bedrijfsklimaat. Met een diversiteit aan medewerkers komen we sneller op vernieuwende ideeën of een andere aanpak. Ook helpt het bij het tonen van meerstemmige perspectieven en realiseren van een afwisselende programmering. Daarmee betrekken en bereiken we vervolgens ook weer andere partners en publieksgroepen. Last but not least creëren we met inclusie een cultuur waarin elke medewerker zich veilig en gewaardeerd voelt. Amsterdam – Divers & Inclusief (ADI) ondersteunt ons hierbij.

2021

11 vaste medewerkers
21 flexibele medewerkers
103 vrijwilligers
3 stagiaires
1 werkervaringsplek

Persoonlijke duurzaamheid

Om een gezonde en creatieve werkomgeving te creëren zetten we in op persoonlijke duurzaamheid. Zeker in tijden van thuiswerken en lockdowns is daar in 2021 extra aandacht aan besteed. In tweewekelijkse online informatiebijeenkomsten voor medewerkers besteden we aandacht

aan korte meditatieoefening en ademhalingsoefeningen ter ontspanning en stressvermindering. Deze oefeningen vinden plaats onder leiding van onze kasteelyogi. Wanneer we open zijn, verzorgt hij ook maandelijks een clinic *Mindful Muiderslot* voor publiek (zie hoofdstuk 1). Dat daar behoefte aan is, blijkt uit het feit dat deze clinics altijd zijn uitverkocht.

Trainingen, cursussen en workshops

Medewerkers Publiek, Educatie & Collectie volgden een cursus *Inclusief taalgebruik*. Twee MT-leden namen deel aan een cursus Inclusief Leiderschap. Ook namen twee medewerkers van het Muiderslot deel aan *Museumcamp*, een driedaagse training voor erfgoedprofessionals met workshops, lezingen en debatten over het thema Betwist erfgoed. Zij schreven een advies over hoe de koloniale geschiedenis bij het Muiderslot meer aandacht kan krijgen. Dit wordt in 2022 verder opgepakt.

In december was er een teamdag voor alle medewerkers (flex en vast) met als onderwerp diversiteit & inclusie. Vanuit verschillende teams werden ervaringen gedeeld en de voorzitter van de Raad van Toezicht (Astrid Elburg) gaf een interactieve

lezing met als thema 'Inclusie is een professionele houding'. Aansluitend spraken we in subgroepjes met elkaar over (on) bewuste vooroordelen en dat leverde interessante zienswijzen en gesprekken op met actiepunten voor 2022.

Stages, werkervaringsplaatsen en trainees

Het Muiderslot is een lerende organisatie waarin ruimte is voor stages en leerplekken. Dat vinden we belangrijk, omdat we op deze manier ook nieuwe inzichten opdoen en andere gedachten, kennis en bijdragen in huis halen. Door de sluiting van het museum als gevolg van de coronamaatregelen waren er vanzelfsprekend minder mogelijkheden voor het begeleiden van stagiaires op de werkplek. Bij de afdeling Operationele Zaken is in het voorjaar de stage afgerond van de HBO-opleiding Sportkunde (leerroute Sport, Management & Ondernemen) van de Hogeschool van Amsterdam. Bij de afdeling Publiek, Educatie en Collectie was er een stagiaire van de Reinwardt Academie (bachelor Cultureel Erfgoed). Ook zijn daar twee werkervaringsplaatsen die in 2020 waren gestart in 2021 omgezet naar een arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd. In 2021 is tevens een werkervaringsplaats gecreëerd voor ondersteuning bij het collectieproject *Art of Connecting*. Bij de afdeling Commercie & Innovatie waren er een stagiaire van de Hogeschool

InHolland (online marketing) en een trainee fondsenwerving (via LVWB Fundraising). Een groep alumni van de Vrije Universiteit van Amsterdam bracht advies uit over mogelijke toekomstige scenario's voor de (zakelijke en particuliere) Vrienden van het Muiderslot.

Samenwerkingen en lidmaatschappen

Op allerlei manieren werkt het Muiderslot graag samen. Enkele voorbeelden van bestuurlijke werkzaamheden die medewerkers verrichten:

- De directeur-bestuurder (Annemarie den Dekker) is lid van het OAM (het directeuren-overleg van Amsterdamse musea); voorzitter van het overleg Topkastelen (een informeel netwerk voor kennisdeling van 13 Nederlandse en 3 Vlaamse kastelen); lid van de Mondriaan Werkgroep Gooi en Vecht (een regionaal overleg van musea); voorzitter van de RvT van het Klimaatmuseum; lid van de Kunst- en Cultuurcommissie van Pride Amsterdam; bestuurslid van de Muiderkring en lid van de RvT van OSCAM (Open Space Contemporary Art Museum).
- Het hoofd Commercie & Innovatie (Cécile Brvar) is bestuurslid van de sectie Development van de Museumvereniging, lid van de commissie Inclusiviteitsbeleid van CultuurMarketing, lid van het Marketing Overleg Amsterdamse Musea

(MOAM) en lid van het Topkastelen netwerk.

- De programmamaker (Ilias Zian) is bestuurslid van Moving Arts Projects, ArcheoHotspots, Storytelling Centre Amsterdam, Stichting ArtWorlds en organisator van KlimaatExpo '22. Ook is hij bestuursvoorzitter van Stichting Zichtbaar.
- De marketing & communicatie-medewerker (Britt Bake) is lid van het Marketing Overleg Amsterdamse Musea en van de stuurgroep van Hilversum Marketing voor de campagne Gooi & Vecht 2022.

Raad van Toezicht: betrokken, kritisch en toekomstgericht

De Raad van Toezicht toonde zich in 2021 betrokken en proactief en gaf de directeur-bestuurder ruimte om haar functie uit te oefenen. De functie van lid van de Raad van Toezicht is onbezoldigd. De Raad onderschrijft unaniem de missie, visie en koers zoals beschreven in het activiteitenplan 2021-2024 en verheugt zich op de ontwikkelingen naar een toegankelijker Muiderslot. Ondanks de uitdagingen die de gevolgen van de coronapandemie met zich meebrengen, heeft de Raad vertrouwen in de plannen van het Muiderslot. Buiten vaste vergaderingen om is er regelmatig contact tussen de leden van de Raad en de directeur-bestuurder.

Samenstelling Raad van Toezicht per 31/12/2021

Incidenteel treden de individuele leden op als adviseur of klankbord op uitnodiging van de directeur-bestuurder. In 2021 kwam de Raad van Toezicht vijf keer bijeen, deels online en deels fysiek. Belangrijke agendapunten waren de gevolgen van de coronapandemie, cultureel ondernemerschap en leiderschap in tijden van crisis, maatschappelijke relevantie van cultuur, inclusie en diversiteit, financiële zaken (jaarrekening, kwartaalrapportages, begrotingen), de nieuwe koers zoals omschreven in het activiteitenplan 2021–2024, beheer van gebouwen en terrein, collectiebeleid en lopende projecten.

In 2021 is de samenstelling van de Raad van Toezicht veranderd. Bernd Damme – sinds september 2020 lid – heeft zich per 1 juni 2021 teruggetrokken uit de Raad. Hij is mede oprichter van de Stichting Hulptroepen Alliantie. Vanuit die rol is hij zakelijk nauw betrokken bij de mondkapjesaffaire, waarbij de stichting miljoenen heeft verdiend aan het ministerie van VWS tijdens de coronacrisis. Het Muiderslot wordt deels met gelden van de rijksoverheid (OCW) gefinancierd. Om elke schijn van belangenverstrengeling te vermijden en handelend volgens de Governance Code Cultuur zijn de Raad van Toezicht en de directeur-bestuurder tot dit besluit gekomen.

Naam	Expertise	Functie
Astrid Elburg (voorzitter)	bestuur, cultuur, inclusiviteit & diversiteit	directeur Elburg Consultancy & docent Bildung aan VU en UvA
prof. ir. Jeanne Dekkers	bouwkunde	directeur- architect Jeanne Dekkers Architectuur Delft
prof. dr. Peter Hoppenbrouwers	geschiedenis Middeleeuwen	hoogleraar middeleeuwse geschiedenis Universiteit Leiden
drs. mr. Eppo van Nispen tot Sevenaer	cultureel ondernemerschap	directeur Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid
Chris Opgenoort MBA	financiën, bedrijfsvoering, horeca	directeur bedrijfsvoering Maritiem Museum Rotterdam
drs. Helen Schretlen	collectie en Stichting De Commissie van 1882	kunsthistorica, oud-onderzoeker museale verwervingen sinds 1933 (o.a. teruggave roofkunst na 1945).

Governance Code Cultuur

De Raad van Toezicht onderschrijft de principes van de Governance Code Cultuur en evalueert jaarlijks of Stichting Rijksmuseum Muiderslot de Code naar behoren toepast. In 2021 zijn de acht principes van de Governance Code Cultuur integraal toegepast. De principes vormen de leidraad voor de jaarlijkse zelfevaluatie van de Raad die besproken is met de directeur-bestuurder. Er zijn afspraken gemaakt over de cultuur binnen de Raad; deze is zorgvuldig, transparant, eerlijk, kritisch en constructief toekomstgericht. Evenwicht in betrokkenheid en toezicht op afstand blijft ook in 2021 een terugkerend onderwerp van gesprek. De rolverdeling is helder en er is ruimte voor persoonlijke stijlen. Zowel de leden van de Raad als de directeur-bestuurder hebben elkaar te kennen gegeven tevreden te zijn met de open en constructieve manier van samenwerking.

De Raad hecht aan diversiteit in hun gelederen waarbij de leden zoeken naar zichtbare en onzichtbare diversiteit. Tegelijkertijd is er sprake van integraal en collegiaal toezicht. Bij het nemen van besluiten toetsen de leden bij elkaar of ze voldoen aan de Code. De Raad werkt transparant, open en eerlijk en is aanspreekbaar op de wijze van handelen. De besluitvorming is navolgbaar.

Samen met de directeur-bestuurder streeft de Raad van Toezicht ernaar om een waardegedreven, onafhankelijke, verbindende en integere Raad zijn, die integraal toeziet op de directeur-bestuurder, het besturingsproces én de omgeving. Daarom kiest het Muiderslot nadrukkelijk voor een maatschappelijk betrokken Raad van Toezicht. De ambitie is om te werken aan een inclusiever museum; de Raad wil dit zien in perspectief, in expertise, in ambitie én in beeld (representatie). De Raad staat daarvoor en durft dat te communiceren.

Code Culturele Diversiteit en Inclusie

De Code Culturele Diversiteit en Inclusie staat hoog op de agenda van zowel de Raad van Toezicht als van directie, management, medewerkers en vrijwilligers. De uitdagingen die er op dit gebied zijn, zijn geregeld besproken en vinden hun weerslag in het activiteitenplan 2021-2024 en in de jaarverslagen.

In 2021 ondertekende het Muiderslot de Charter Diversiteit in Bedrijf van de SER (Sociaal Economische Raad). De SER ondersteunt organisaties bij het bevorderen van een gemêleerd personeelsbestand en een inclusief bedrijfsklimaat met een brede visie op diversiteit die zich richt op vijf dimensies: arbeidsvermogen, culturele diversiteit, gender, leeftijd en LHBTI+. Met het ondertekenen van de Charter zijn we tevens onderdeel van een kennisplatform voor informatie uit de wetenschap en praktijk. Bijvoorbeeld over divers werven, het stimuleren van inclusie of het monitoren van beleid. Verschillende medewerkers namen deel aan cursussen of webinars, het Muiderslot besteedde aandacht aan *Diversity Day* en in de winter van 2021 organiseerden we een workshop over toegankelijkheid, inclusie en diversiteit voor medewerkers op het Muiderslot (zie kopje Trainingen, cursussen en workshops). Ook stelde het Muiderslot in 2021 een medewerker inclusie & toegankelijkheid aan. Deze medewerker organiseert in teamverband verschillende programma's waarbij zowel medewerkers, vrijwilligers als externen zijn betrokken.

In gesprekken met (potentiële) samenwerkingspartners agenderen we regelmatig culturele diversiteit en inclusie. Ook in het management team is het een vast agendapunt. Niet alleen theorie en praten,

maar vooral doen. Culturele diversiteit is immers geen trucje of een workshop, het gaat om inclusie op alle fronten. Pas dan ontstaan nieuwe verhalen en andere perspectieven. We passen de Code Culturele Diversiteit en Inclusie toe op vier gebieden: publiek, programma, personeel en partners. Sinds 2020 zetten we concrete stappen, maar we realiseren ons dat we er nog lang niet zijn. Een inclusief museum worden gaat immers niet vanzelf. We werken hier actief aan:

- *Publiek*: we blijven gesprekken voeren en organiseren ontmoetingen met niet-museumbezoekers die zich om verschillende redenen nu onvoldoende welkom voelen. Wat weerhoudt hen van een bezoek en wat zou er moeten gebeuren zodat ze wél komen?
- *Programma*: we zijn gestart met een andere programmering. Een goed voorbeeld is het MeeMaakPodium waarin (nieuwe) makers met een cultureel diverse achtergrond elkaar uitnodigen om gebruik te maken van het oudste podium van Nederland: het Muiderslot.
- *Personeel*: we werken aan een betere representatie en een inclusiever personeelsbestand. We werven via andere kanalen dan voorheen en ook de wervingsteksten zijn anders van opzet. We kijken meer naar competenties en vaardigheden dan naar diploma's en

werkervaring. Ook voeren we gesprekken met medewerkers en vrijwilligers over inclusie, zowel één op één als in groepsverband. Daarnaast krijgen vraaggericht werken en co-creatie steeds meer aandacht.

- *Partners:* bij het kiezen van partners letten we bewust op inclusie en diversiteit. Via hen bereiken we een ander, voor ons nieuw, publiek. We kiezen voor duurzame meerjaren samenwerkingen om zo projecten te intensiveren en bestendigen. Voorbeelden zijn de samenwerking met Stichting Maatjesproject (tegen eenzaamheid), Fawaka Ondernemersschool, KUBUS of de samenwerking met Onderling Sterk (platform voor mensen met een verstandelijke beperking).

Fair Practice Code

Het Muiderslot onderschrijft de Fair Practice Code. Medewerkers worden betaald conform de museum-cao. Daarnaast hebben makers en extern betrokkenen met wie het Muiderslot in 2021 heeft samengewerkt een eerlijke beloning ontvangen. Dit varieert van fotografen, podcastmakers, (geluids) technici, ontwerpers tot musici en spoken word artiesten. Zo zijn alle makers die zijn ingehuurd voor het MeeMaakPodium in 2021 betaald conform de richtlijnen van de Fair Practice Code. Alle activiteiten die gepland

stonden voor het MeeMaakPodium hebben we – ondanks langdurige sluiting van musea – online of op andere momenten door laten gaan om zo bewust makers een podium te geven en hen financieel te ondersteunen toen hun werk plotseling wegviel vanwege alle beperkende maatregelen.

Samenwerken: met elkaar, voor elkaar én met plezier

In de organisatie streven we naar een open, eerlijke en veilige bedrijfscultuur voor medewerkers en vrijwilligers. Een van de medewerkers is aanspreekbaar als vertrouwenspersoon en deze onderhoudt regelmatig contact met de vertrouwenspersoon in de Raad van Toezicht. Om te monitoren welke gedachten en gevoelens er spelen zijn er in 2021 (online en fysiek) bijeenkomsten georganiseerd om de bedrijfscultuur te bespreken. Onderdeel hiervan is het thema toegankelijkheid in de breedste zin van het woord. Het activiteitenplan 2021-2024 is meermaals met de medewerkers besproken, zodat iedereen geïnformeerd en betrokken is en blijft en weet waar we naar toe bewegen. Persoonlijke duurzaamheid staat hoog op de agenda. Hier is aandacht voor bij de tweewekelijkse Meet Up: online informatiebijeenkomsten voor, door en met alle medewerkers. De kasteelyogi doet bij elke bijeenkomst

ook yoga- en ademhalingsoefeningen. In teamvergaderingen en in één op één gesprekken met medewerkers is er ruimte voor persoonlijke dilemma's, uitdagingen en ambities.

Daarnaast geloven we in de kracht van werkplezier. Een terugkerend thema is hoe we dat met elkaar bereiken, zeker in onzekere tijden. Medewerkers zijn actief uitgenodigd om zelf, met elkaar of met externen input te leveren voor de organisatie. Een interdisciplinaire programmacommissie heeft de ideeën verzameld en besproken.

Risicobeheer en veiligheid

Bij de bespreking van de jaarcijfers in aanwezigheid van de accountant komt risicobeheer standaard aan de orde. Het onderwerp veiligheid is een jaarlijks agendapunt van de Raad van Toezicht. De Raad stelt zich op de hoogte van de stand van zaken van de Bedrijfs hulpverlening en de Collectiehulpverlening.

In 2021 is het inbraaksysteem vervangen door een modern type. Tijdens een test in het donker is de UPS (noodstroom) getest. En in samenwerking met Hulst Fire Consultancy heeft het ontruimingsplan een update gekregen. In november is een grote brandoefening gehouden samen met de brandweer Muiden/Muiderberg en de collega's van het Muiderslot met een

diploma Bedrijfshulpverlening. Ook heeft de brandweer de brandmeldinstallatie, noodverlichting en brandblusmiddelen goedgekeurd. Hiermee voldoet het Muiderslot aan de verplichtingen die voortvloeien uit de Arbowet. De samenwerking met beveiligingsbedrijf Securitas is in 2021 voortgezet. Een vaste poule van beveiligers vervult naast hun controlerende taken ook de rol van gastheer en gastvrouw in het museum. De belangrijkste risico's vormen tegenvallende publieksinkomsten vanwege lagere bezoekersaantallen vanwege de coronacrisis en de op termijn ontoereikende beschikbare middelen om het groot onderhoud aan het Muiderslot goed uit te voeren. Dat laatste is gespreksonderwerp tussen het Muiderslot en het ministerie van OCW. Wij zijn de overheid dankbaar voor de ontvangen aanvullende coronasteungelden. Wat betreft de overige financiële risico's hanteert het museum een terughoudend beleid.

Gelieerde stichtingen

Twee stichtingen zijn nauw verbonden met Stichting Rijksmuseum Muiderslot. *Stichting De Commissie* van 1882 is opgericht om zich in te zetten voor de inwendige restauratie en verfraaiing van het Muiderslot. De voorzitter van de stichting is lid van de

Raad van Toezicht. De Vriendenstichting van het Muiderslot is in 2021 opgeheven en ondergebracht bij de Stichting Rijksmuseum Muiderslot. Voor zowel de particuliere als zakelijke Vrienden heeft dit geen consequenties.

Muiderkring

De Muiderkring is een gevarieerd gezelschap met leden uit het bedrijfsleven, de wetenschap, de literatuur, muziek, podium- en beeldende kunsten. De kring heeft historische banden met het Muiderslot en komt minimaal twee keer per jaar bijeen op het Muiderslot om te dineren, te discussiëren en te musiceren. De Muiderkring kwam dit jaar zowel online als fysiek bijeen. In 2021 nam Maarten Feteris, lid van de Hoge Raad der Nederlanden, afscheid als voorzitter van de Muiderkring. Annette de Vries, hoofd collectie Dordrechts museum en manager Kennis bij Paleis Het Loo, nam het stokje over als eerste vrouwelijke voorzitter van de Muiderkring. De directeur-bestuurder van het Muiderslot is bestuurslid van de Muiderkring. Het diverser maken en verjongen van het ledenbestand van de Muiderkring stond hoog op de agenda in 2021. Nieuwe leden vanuit verschillende disciplines en met een brede belangstelling voor cultuur zijn toegetreden tot de kring. In de programma's is meer ruimte voor discussie. Het is deze

sfeer van inspiratie en dialoog die het bestuur ook komend jaar verder wil stimuleren en vormgeven.

Het bestuur van Muiderkring bestaat in 2021 uit Annette de Vries (voorzitter), Bert Meerstadt (penningmeester), Klari Simonet (secretaris), Erika Waardenburg, Jan van der Kooi, Geurt Gaarlandt en Annemarie den Dekker.

Financiële ondersteuning

In 2021 ontving Rijksmuseum Muiderslot structureel subsidie van het ministerie van OCW. Daarnaast was er extra subsidie van de overheid vanwege de coronamaatregelen. Extra financiële ondersteuning kwam van:

- Bankgiroloterij (nu Vriendenloterij)
- Cor van Zadelhoff Fonds
- Fonds voor Cultuurparticipatie
- Gemeente Gooise Meren
- Lions Club Gooise Meren
- Mondriaan Fonds
- Provincie Noord-Holland
- Stichting De Commissie van 1882
- VSBfonds
- Waterschap Amstel, Gooi en Vecht

Daarnaast ontvingen we donaties van enkele anonieme gulle gevers.

Alle financiers zijn wij veel dank verschuldigd!

7. Financiën

Exploitatieresultaat en resultaatbestemming

Het museum sluit 2021 af met een exploitatieresultaat van € 210.055,-

Financiële positie en treasury statuut

Bij het beheer van het vermogen werkt Stichting Rijksmuseum Muiderslot volgens een treasury statuut. Uitgangspunt is dat het museum geen of weinig risico wil lopen en dat het uitzetten en aantrekken van gelden gebeurt op basis van wet- en regelgeving. We streven naar een zo beperkt mogelijk risico met hoog rendement.

Samenstelling inkomsten

Het Muiderslot is een ondernemend museum en verdiende tot de coronapandemie bijna tweederde van zijn inkomsten zelf. De verhouding eigen inkomsten en structurele subsidie is 61% versus 39%. Voor een gezonde bedrijfsvoering en om toekomstige tegenvallende inkomsten vóór te zijn, proberen we zoveel mogelijk bijdragen van derden te realiseren. Dit om te voorkomen dat er onnodig aanspraak wordt gemaakt op het continuïteitsvermogen van de organisatie.

BALANS

31 december 2021 31 december 2020			31 december 2021 31 december 2020		
ACTIVA	€	€	PASSIVA	€	€
Materiële vaste activa	979.074	1.021.057	Algemene reserve	1.092.191	1.092.191
			Bestemmingsreserve	263.227	263.227
			Bestemmingsfondsen overig	309.540	99.485
Totaal vaste activa	979.074	1.021.057	Eigen vermogen	1.664.958	1.454.903
Vorraden	48.015	29.689	Groot onderhoud Gebouwen en installaties	259.891	453.141
Vorderingen	335.119	146.403	Totaal voorzieningen	259.891	453.141
Liquide middelen	2.670.758	2.092.373	langlopende schulden >1 jaar	685.820	708.492
Totaal Vlottende Activa	3.053.892	2.268.465	kortlopende schulden < 1 jaar	1.422.297	672.986
TOTALE ACTIVA	4.032.966	3.289.522	TOTALE PASSIVA	4.032.966	3.289.522

BATEN

	2021	Begroting	2020
	€	€	€
Eigen inkomsten			
Publieksinkomsten binnenland	1.089.982	1.174.875	907.924
Kaartverkoop	860.142	993.500	823.915
Overige publieksinkomsten	229.839	181.375	84.009
Publieksinkomsten buitenland	59.403	303.600	96.972
Totaal publieksinkomsten	1.149.384	1.174.875	1.004.896
Sponsorinkomsten	10.000		0
Vergoeding coproducent	0		0
Overige directe inkomsten	33.459	247.672	18.203
Totaal overige directe inkomsten	43.459	247.672	18.203
Totaal directe inkomsten	1.192.843	1.422.547	1.023.099
Indirecte inkomsten / vrijval	69.354		47.817
Private middelen-part. Incl Vrienden	86.747		
Private middelen-bedrijven	51.801		30.140
Private middelen-private fondsen			
Private middelen-goede doelen loterijen			
Totaal bijdragen uit private middelen	138.548	0	30.140
Totaal eigen inkomsten	1.400.745	1.422.547	1.101.056
Baten in natura			
Subsidies	2021	Begroting	2020
Totaal structureel OCW	807.240	791.228	773.728
OCW Publieksactiviteiten	326.350	302.558	302.558
OCW Erfgoedwet / huisvesting	366.085	358.703	358.703
OCW Erfgoedwet / collectiebeheer	114.805	112.467	112.467
Incidentele publieke subsidies	908.809		736.522
Totaal structureel gemeente	4.000		4.000
Totaal structurele subsidies	1.720.049	791.228	1.514.250
TOTALE BATEN	3.120.794	2.213.775	2.615.306

LASTEN

	2021	Begroting	2020
Personeelslasten	1.280.510	1.233.500	1.411.387
Huisvestingslasten	668.734	383.000	481.279
Afschrijvingen	93.592	117.000	99.934
Aankopen			
Overige lasten	856.474	774.650	734.752
TOTAAL LASTEN	2.899.311	2.508.150	2.727.352
Saldo uit gewone bedrijfsvoering	221.484	-294.375	-112.046
Saldo rentebaten / -en lasten	-11.429	-3.500	-4.970
EXPLOITATIERESULTAAT	210.055	-297.875	-117.016

RESULTAATBESTEMMING

	2021	Begroting	2020
	€	€	€
Algemene reserve		-297.875	-76.286
Bestemmingsreserve			
Bestemmingsfondsen overig	210.055		-40.730
TOTAAL	210.055	-297.875	-117.016

Foto's

Melanie Lemahieu, Jorrit Lousberg, Ben van Melzen, Tarim Nduma Flach,
Sebiha Oztas, Jacob Rozelaar, Maartje Scheers.

© Rijksmuseum Muiderslot
maart 2022

www.muiderslot.nl